

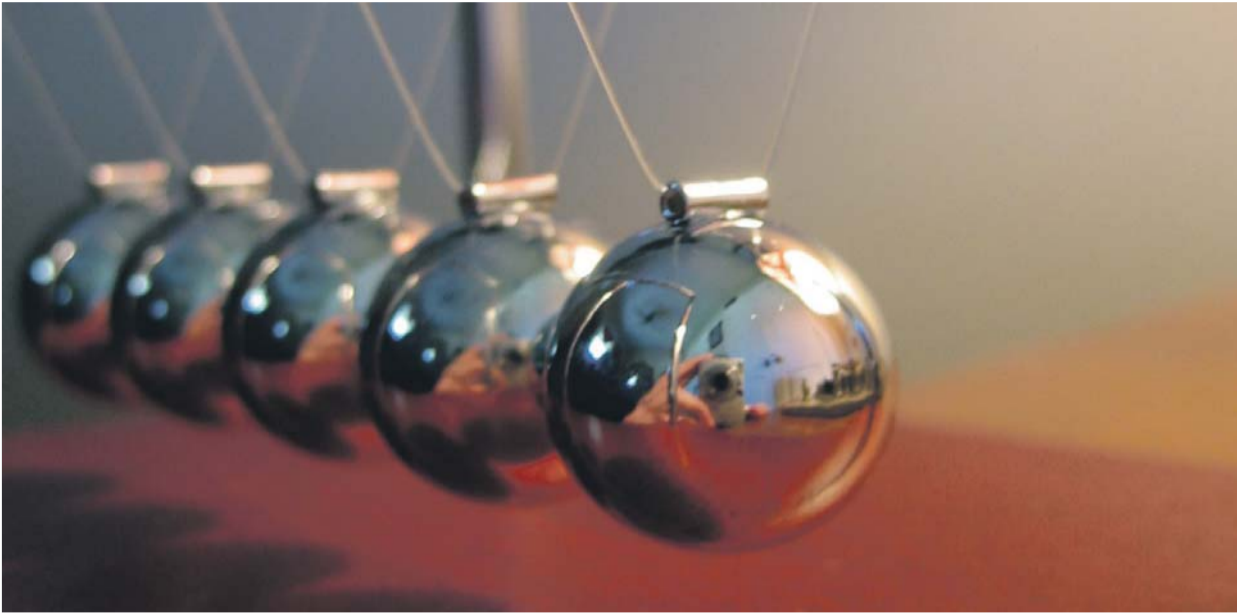

„Az adó 1%-át azonban érdemes a nullás adóbevallást készítőknél is felajánlaniuk, mert a kiegészítést a felajánlók száma alapján határozzák meg.”
Interjú Csorba Gáborral, az MEE Gazdasági Osztályának vezetőjével ► 5. oldal

„Richárd elméleti kolloidkémikus és a jénai üvegyár gyakorló vegyésze volt, a membránszűrőért és a mikroszkóp tökéletesítéséért 1927-ben Nobel-díjat kapott.”
Egy kivételes tehetségű evangélikus család nyomában ► 10. oldal

„Az aggodalmaskodás nem segít rajtunk. Nem képes megváltoztatni a múltat. Nem képes kontrollálni a jövőt. Csupán a napunkat teszi tönkre. A probléma miatti nyugtalankodás sohasem oldja meg magát a problémát.”
Az aggodalom legyőzésének titka ► 11. oldal

Semmit ne bánkódjál, Krisztus szent serege ► 2. oldal
750 éve született Eckhart mester ► 5. oldal
Aki Rómáig gyalogolt... ► 6. oldal
Börtönmissziós imahét ► 7. oldal
Keresztelés – másképpen ► 13. oldal
Tűkörben a világ ► 15. oldal

Titokzatos Szentlélek

Dr. Kovács László Attila előadása az EBBE legutóbbi alkalmán

► Gyakran találkozunk kisebb-nagyobb gyülekezeti közösségek tagjaival, akik izgalmas, furcsa történetekkel tarkított istentiszteletekről számolnak be. Gombamód szaporodnak, gyorsan növekednek, és erejüket, dinamikájukat a Szentlélek munkájának tulajdonítják. A pünkösd mozgalom hajtásai ezek. Eközben a történelmi felekezeteken belül is alakulnak karizmatikus közösségek, melyek a Szentlélek különleges ajándékait keresik, mint amilyen például a nyelveken szólás, prófétálás. Az Evangelikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) *Mit tanít egyházunk?* című tavaszi programsorozatának újabb előadására április 8-án került sor az országos iroda földszinti tanácstermében. A csütörtök esti alkalmon a résztvevők dr. Kovács László Attila nyíregyházi lelkésznek, a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet tanárának előadását hallhatták *A Szentlélekről (a karizmatikus és a racionalista felfogás között)* címmel. A kezdőáthitban Szakács Tamás lelkész Jn 11,32 alapján arról szólt, hogy amikor az ember lehetőségei elfogynak, akkor kezdődik igazán Isten cselekvése azzal, hogy a Szentlélek megteremti bennünk a hitet.

Kovács László Attila kolozsvári teológiai tanár és nyíregyházi lelkész az EBBE által szervezett előadásában arról is szólt, hogy a karizmatikus mozgalmak arra hívják föl a figyelmünket, hogy mi, történelmi felekezetekben élő keresztények nem vesszük eléggé komolyan a Szentlélek munkáját. Talán éppen titokzatosága, kiszámíthatatlansága miatt van ez így. Pedig az egyházat, illetve a hitet bennünk éppen a Szentlélek teremti, tartja meg.

Az előadó beszélt arról, hogy néhány teológus szerint a klasszikus evangélikus dogmatikákból hiányzik a Szentlélekről szóló tanítás, mert nem szántak erre külön fejezetet. A valóság azonban az, hogy éppen így kerül „helyére” a Szentlélekről szóló tanítás, hiszen a tanítás minden fejezetében úgy kerül elő a Szentlélek, mint aki teremti és megtartja, megerősíti a Krisztusban való hitet. E nélkül a hit nélkül pedig semmit sem foghatnánk föl Isten dolgaiból. A Szentlélek munkája az, hogy Krisztus személyét és művét megeleveníti bennünk, így vezet minket arra, hogy krisztusi értékrend szerint éljünk.

Keresztény hitünk nemcsak megemlékezés, hanem most végbemem-

nő, most történő valóság: valóságosan átéljük Krisztus jelenlétét, tanítását, szeretetét, életünket átformáló hatalmát.

Dr. Kovács László Attila

Pál apostol így vall erről: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.” A Szentlélek láthatatlan, megfoghatatlan valóság, de hatalmas erő rejlik benne. Ugyanakkor szu-

verén Úr, szele akkor fúj, amikor ő akarja, és nem akkor, amikor mi akarjuk. Olykor nem fúj, „szélcsend” van, máskor erősen fúj, az egyházban ezeket az időszakokat nevezzük ébredési időknek.

Nem rendelkezhetünk a Szentlélek fölött, nem osztogathatjuk semmilyen praktikával ajándékait. Neki módjában áll máshogy cselekedni, mint ahogyan mi megszoktuk, mi azonban nem térhetünk el attól, amit számunkra ő rendelt.

A Szentlélek hitet teremtő munkáját az igéhez kötötte: a hirdett evangéliumhoz és a kiosztott szentségekhez (kereszttséghez és úrvacsorához). A titokzatos és kiszámíthatatlan, megfoghatatlan Szentlélek Isten ellenőrizhető formában szól és cselekszik közöttünk. A Szentlélek semmit sem tanít nekünk az Íráson kívül, azt juttatja eszünkbe, vései szívünkbe, teszi elevenné, ami a Szent-

írásban már megíratott. Semmi sem tola- kodhat Isten ígéje elé vagy mellé. Sem a hagyomány, sem személyes élmény, sem semmi egyéb.

► Folytatás a 3. oldalon

Kérés a számon

■ DR. KORÁNYI ANDRÁS

Lassan kezdjük megszokni, hogy a választási kampányok időszakának sajátos légköre és logikája van. Sok minden világosabban mutatkozik meg, mint a négyéves ciklusok mindennapjaiban, ezzel szemben azt is megtapasztaljuk, hogy erőre kapnak az olykor végtelenen kisarkított, torzító elképzelések, szándékok, megfogalmazások. A célegyenesben különösen is feszítetté válik a küzdelem, amelyet nem csupán a közvetlenül érdekelt résztvevők vívnak – hanem akarva-akaratlanul mi mindannyian, akik magunkra vesszük a választás felelősségét: a küzdelmet a fontos kérdésekkel gyakran magunkban is végig kell tusakodni.

Az ideai választási kampány nem kis teherrel nehezedik ránk, amikor a választói számonkérés szándéka és szüksége minden korábbit meghaladó mértékben került a középpontba.

A számonkérés és annak mikéntje valójában már az 1990-ben megtartott első demokratikus választás óta részben vagy egészében nyitva maradt kérdés, és húsz évvel a rendszer- változás után – tudomásul véve az idő feltartóztathatatlan múlását – még a megváltozott körülmények között is újra és újra napirendre kerül.

A demokratikus rendszer persze lassú, évtizedes érési folyamatban tisztulhat csak le, amelynek húsz év elteltével talán éppen most vagyunk egy fontos határvonalánál: hol állunk, merre tartunk, s mindenekelőtt közben mivé lettünk? Hiszen időközben nemcsak a szükséges erjedési és tisztulási folyamatok zajlottak, de súlyos sérülések is maradtak bennünk, s ez fokozottan igaz az utolsó évekre: nehezen gyógyítható, szinte jövétlen, ami hazánk kisebb-nagyobb közösségeit, benne az egyházakat és az egyház népét is érte. Ezért természetes, hogy ma már nemcsak a nyughatatlan természetű, hanem a békeszerető emberek is úgy látják, hogy nemcsak négyévenkénti választói számonkérésről kell beszélnünk, hanem történelmi, erkölcsi és jogi – sőt okulásra és javulásra szolgáló pedagógiai – értelemben is meg kell találni a szembenézés és számadás lehetőségét, közösségi és egyéni módját.

Történelmi példák – mint a világháborús múlttal való szembenézés Németországban – azt mutatják, hogy nemcsak azt kell tudomásul vennünk, hogy a helyes és gyógyító szemlélet és magatartás kialakulásához sőtét szándékú diktatúrák után nemzedéknyi távlat szükséges, hanem azt is, hogy a történelem időről időre azt is világosan jelzi, ha megértett a helyzet az alapvető, mindnyájunkat érintő kérdések tisztázására. Az csak a jéghegy csúcsa, hogy mire milyen gaztettet lehet rábizonyítani a bíróság előtt – hiszen ez a kortárs

politikai és társadalmi kriminalisztika világa –, vagy hogy éppen miként szankcionálható a társadalom rovására, egyéni vagy ideológiai ambíciókból elkövetett agresszió. Ezen is túlmutató, elodázhatatlan kötelességünk azonban „rendezni végre közös dolgainkat” – akár van kedvünk hozzá, akár nincs.

Természetes, hogy minderről az egyházaknak is meg kell szólalniuk. Ez a vélemény, társadalmi arányainknál fogva ugyancsak természetesen, rokon- és ellenszenvet is kivált. Mielőtt azonban megszólalunk, meg kell győződnünk a „belső szobában”, a Szentírás és az igéből fakadó hitünk és tanításunk fényénél, hogy mit is gondolunk, követünk és akarunk. Ehhez nekünk is – őszintén és következetesen – szembe kell néznünk a múlttal, amely legalábbis Trianon, a világháborúk, a baloldali radikális diktatúra óta mélyen hatott elmúlt húsz évről, s hat majd ezután is. A múlt csak akkor lehet szétdaraboló és elválasztó erő helyett összekötő kapocs, ha a valóságnak megfelelően és közösségi összetartozásban vállaljuk.

A kereszténységnek viszont társadalmi méretekben is hatalmas a feladata, hiszen Isten ránk bízott szolgálatát nyomán mindenkor részt kell vennünk az emberek, így a magyar társadalom javának előmozdításában.

A számonkérésről is el kell mondanunk, hogy Isten gyűlöli a bűnt, de meg akarja menteni a bűnös ember életét attól, hogy ez a bűn végzetesen és állandóan, bénítóan fogva tartsa. El kell mondanunk, hogy javító szándékú elhatározás és cselekvés sohasem fakadhat gyűlöletből s ikerestvéreből, a bosszúállás indulatából, hanem csakis abból a rendíthetetlen meggyőződésből, hogy Isten akarata és szíve szerint a szeretetnél nincsen nagyobb hatalom, és az igazságról sem lehet mással meggyőzni az esendő emberiséget.

Felejtsük el tehát a számonkérést? Szó sincs róla! Szólj igazságot szeretetben! – így válaszol nekünk a Szentírás. S mi nyugodt szívvel tehetjük hozzá, ha naponta megállunk számadásra Isten előtt, hogy: tégy igazságot – nemcsak jogszerűen, hanem a mindennapi tisztázandók világában is – szeretettel! Mert a választási győzelem, amelyet nemcsak a pártoknak, hanem a választóknak is el kell most érniük, nem lehet más, mint a gyűlölet és bosszú feletti győzelem. Mindez nem a százalékok arányától függ, hiszen ezt a belső, emberi győzelmet megszerezheti a vesztes éppúgy, mint az első helyezett, de mindent el is veszíthetnek, ha ebben – önmagukkal és az egyedül építő és életadó szeretettel szemben – alulmaradnak.

A szerző egyháztörténész, egyházunk zsinatának lelkészi elnöke

Oratio oecumenica

Élő Jézus Krisztus! Köszönjük, hogy a halálból az életet hoztad el húsvétkor. Tanítványaid láthattak, és reményt kaphattak. Köszönjük, hogy ennek a reménynek a fényéből mi is életre kelhetünk ezen a tavaszi vasárnapon. Nyisd meg szemünket, hogy meglássunk téged. Mozdítsd meg elgémberedett tagjainkat, melegítsd fel hideg szívünket.

Élő Jézus Krisztus! Te vagy a szó-ló, amelyből új élet árad szét. Hozd el az élet zsongását a száraz ágakba. Ébreszd fel lelkünket a hosszú téli álomból. Adj újjászületést minden reménytelen emberi élethelyzetben. Újítsd meg életünket, hogy az üres napok tartalommal töltődjenek meg.

Élő Jézus Krisztus! Keltsd életre szívünket. Add, hogy érzések járjanak át minket, valódiak, szépek és mélyek. Szereteted melege járja át szívünket. Add, hogy megérezzük a találkozás örömet, az őszinte szavak kimondásának erejét. Ne a gyengeség jelévé váljanak őszinte beszélgetéseink, hanem a másik és saját magunk komolyan vételvé. Légy mellettünk, ha csalódunk, ha sérülünk. Ne engedd, hogy a fájdalommal magunkba zárkózzunk, add számunkra gyógyító közelséget.

Élő Jézus Krisztus! Keltsd életre lelkünket. Küldd el a lélek tavaszi fuvaltatát, hogy hitünk megújuljon. Okoskodó, kételkedő, nemtörődöm világunk új színben tűnjön fel mint esély és lehetőség. Közösségeink új találkozás helyszínei, az újjászületés forrásai legyenek. Erősítsd a fiatalokat, akik ezekben a napokban állnak oltárod elé áldást és megerősítést kérni. Ébreszd gyülekezetünket is álmából, hogy életre ébredhessen minden tagja. A közösségben találjon helyet régi és új, öreg és fiatal, nagy és kicsi.

Élő Jézus Krisztus! Keltsd életre testünket. Adj szabadulást a hosszú fogságból a szenvedélyek és betegségek rabjainak. Tedd szabaddá mozgólatainkat, hogy segíthessenek, és a szeretet eszközei lehessenek. Áldd meg munkánkat, hogy neked tetsző módon végezzük. Adj értelmes feladatot minden ember kéznek, hogy érezzük: szükségesek és fontosak mozgólataink. Indíts és mozdíts minket teremtett világod felfedezésére és megélésére. Valódi, érezhető élményeket adj a mesterséges, manipulált képek helyett. Erőd járjon át, hogy telessünk és mozgólatainkat.

Élő Jézus Krisztus! Add a feltámasztás hitét különösen is azoknak a testvéreinknek, akik a halál fagyos fuvaltatát érzik most közelükben. Feltámasztásod életmentő győzelme mentse meg a mi életünket is.

Építs föl minket élő gyülekezettedé! Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Krisztus országában az a dolga az igehirdetőnek, hogy szeretettel vigasztalja s evangéliummal táplálja a lelkeket, hordozza a gyengéket, gyógyítsa a betegeket, az ígét jól hasogassa, s kinek-kinek szüksége szerint adja elébe.”

▶ Luther Márton:
Jer, örvendjünk, keresztények!
(Szabó József fordítása)

„Ahogy kilépett a kunyhóból, látta, hogy az emberek ma valamiféle ünnepre készülnek. Öltöztetik is más volt, mint a hétköznapokon. Az egyszerű zsákruhát fehérés színű vászonigre cserélték. A nők színes szoknyát húztak. Neki nem volt más ruhája. Hajósöltözeke így is elűtött a többiekétől.”

A panasznapi fontos eleme a közösségi életnek. Kell egy olyan alkalom, amikor elmondhatja mindenki azt, ami fáj neki. A sérelmeket fel kell tudni oldani. Még ha nem történik is változás, a szenvedések okozóit meg kell neveznünk olykor, a folyamatokat körül kell írunk, hiszen már ez is elég ahhoz, hogy könnyebbüljön a teher.

„Az ünnep szertartását alig értette. A táncok történeteket meséltek el, a dobok eksztázist kelte szoltak órákon át. Amikor a falu lakói körmenetet alkotva felmentek a hegy oldalába, ő is ment velük. Akaratlanul is átjárta a vonulás magasztossága: velük dúdolta a folytonosan kántált dallamokat már, egyszerre lépett a ritmusra a lába. A menet a hegy egyik sziklaodújához tartott. Amikor odaértek, a dobok felgyorsultak, egyre hangosabban dübögtek, aztán hirtelen csend lett. Mindenki megállt. Akkor a törzsfőnök belépett a barlangba. A dobok újra megszólaltak, de ezúttal szinte halkán. Egyenletesen vertek, mint a szív. A törzsfőnök kilépett az üregből. Most a családtagjai követték, aztán a törzs tagjai egyenként.

Jacopónak az a rossz érzése támadt, hogy közben mindenki rá néz. Mielőtt beléptek a barlangba, kicsit lopva, amikor kijöttek, nyíltan, szinte haragosan.”

Ez az igeszakasz igazi panasznapi. A vád arccá válik, olyan jó kimondani, akár névvel nevezni, hogy kire vonatkoznak ezek a mondatok, ki ellen mondhatjuk ki a magunk barlangjában Istennel együtt: „A tejet megittátok, a

HÚSVÉT UTÁNI MÁSODIK VASÁRNAP (MISERICORDIA DOMINI) – EZ 34,1–16

Panasznapi

A VASÁRNAP IGÉJE

gyapjúval ruházkodtatok, a kövért levágtátok, de a nyáját nem legeltettétek! A gyengét nem erősítettétek, a beteget nem gyógyítottátok, a sérültet nem kötöttétek be, az eltévedtet nem tereltétek vissza, és az elveszettet nem kerestétek meg, hanem erőszakosan és kegyetlenül uralkodtatok rajtuk.”

A „pásztorok” elnevezést ugyan ki lehetne terjeszteni a politikai vezetőkre is – ez ebben a szövegekörnyezetben nagyon is elfogadható –, de ma általában lelkesekre szokták leginkább alkalmazni. Az is igaz, viszonylag könnyen megy a behelyettesítés is. A panasznapi olykor áldozattá teljesedik ki. Már nem csupán néven nevezük a vétkeket, hanem – magunk mögött tudva Isten épp most hallott akaratát – el is távolítjuk őket, hogy aztán egy időre újra békén legyünk, nyugalom töltse el a közösséget. Az új pásztorok új reménységet hordoznak. Mindig új pásztor kell, nehogy ránk égjen pásztorolhatatlanságunk szégyene.

Mert ott van a nyáj. Vajon a pásztor, akire ezen a mai napon panaszkodnak a juhok, elfogadták-e valaha igazán? Követték-e őt bizalommal, rábízta-e őszintén sorsukat, azt az utat, amelyen menni akart? Vagy éppen maga a vezetetlenség, a pásztor nélküli lét okozta-e életük minden nyűgét? Minden panasznapi talán csak a vágy fogalmazódik meg: kell lennie jó pásztornak is!

„Amire azt hitte, csak véletlen, most bizonyossággá vált. Már biztos volt abban, hogy ennek a szertartásnak ő szerves része. Az egyszerű lépésekből álló tánc újra megindult, de most kezdett fenyegető kört alkotni körülötte. Hirtelen megértette, miről van

szó. Az ünnep nem telhet el áldozat nélkül. A megannyi szenvedésnek, esőtlen évek, szűkösségnek fel kell fedezni az okozóját. Döbbenettel látta, hogy őt tartják annak. Talán a barlangba is azért léptek, hogy az ott lakozó istenségnek elmondják panaszuikat ellene. Mi történik most? Rettenve látta, hogy a szakadék felé kényszerítik. Senki nem ért hozzá ugyan, de a tánc forgatagától kénytelen volt arra hátrálni. Tudta, hogy vége van. Megkímélte őt a tenger, megmenekült a viharból, hogy most egy rettenetes félreértésnek, az emberi ösztönök ostobaságának áldozatává legyen. Tudta, hogy hiába minden szó, magyarázkodás. A félelem, a szerencsétlenség távol tartásának tehetlensége mélyebben ül minden érvelésnél vagy magyarázkodásnál. Lába a szirt szélére lépett, alatta a tatóngó mélység, a csodálatosan kék tenger. Védekezőleg maga elé emelte a kezét, amikor a dobok váratlanul elhallgattak. Tudta, hogy most le fogják taszítani, de a kezek lehanyatlottak. A révílettől eltorzult arcok békessé váltak. Aztán valami szép rendben elindultak mind a falu felé. Jacopo magányosan maradt ott a szikla peremén, és arra gondolt, talán le kellene ugrania, hogy a falu élete jobbá váljon általa. Aztán ő is visszaballagott.”

A panasznapi elmúlik. Ha áldozat nélkül telt el, akkor a vezetői maradnak

olyanok, amilyenek voltak eddig, a nép pedig viseli tovább megszokott terheit. Megy mindenki a maga dolgára. Ha mégis áldozatot követelt, akkor új pásztor jön, hogy egy idő után újra megismétlődjön az egész szertartás, míg csak él a közösség, fenntartva, ápolva, gondozva a folytonos megújulást.

A húsvét utáni vasárnapok Jézus feltámasztásáról beszélnek. Ebben az őszivetségi szakaszban Isten azt ígéri, hogy a rossz pásztorok helyett ő maga lesz a nép pásztor. Jézus halálában és feltámasztásában új szakasz kezdődik. Már nincs jelentősége másféle pásztoroknak, csak a jó Pásztoroknak. Már nem lehet panaszkodni a minket vezető rossz pásztorokra – legyen az lelkes, miniszter, sors vagy sátn –, hiszen a jó Pásztor egyszer s mindenkor előttünk jár.

A pásztor egy a nyájával. Nincs többé értelme semmiféle panasznapi, amelyen bűnbakká lehet tenni életünk pásztorait. Ugyanakkor Isten sem tart panasznapot fölöttünk, rossz nyája felett. A pásztor egy a nyájával. Nincs értelme az áldozatnak, hiszen a pásztor egy a nyájával. Az elveszettet megkeresi, az eltévedtet visszatereli, a sérültet bekötözi, a gyengét erősíti, a kövérré és az erőse vigyáz; úgy legelteti őket, ahogy kell. A pásztor egy a nyájával.

■ KOCZOR TAMÁS

Imádkozunk! Átvezetsz a völgyön. Annyi sebemet, bicsaklásomat, éhmet-szomjamat, reménytelenséget, fáradtságomat próbáltam a világra fogni. Hibáztattam az utat, az ételt, az italt, végül a pásztor. Pedig csak én rettegettem belül, hogy a völgynek nincs vége, hogy végül nem marad más, csak a halál árnyéka. Most felemelsz. Innen, karjaidból meglátom a völgy végén az árnyékokon át szűrődő fényt. Ha leteszel, már megyek utánad.

CANTATE

Semmit ne bánkódjál, Krisztus szent serege

▶ Jó pásztor vasárnapján régi magyar énekkincsünk egyik kimagasló darabjának segítségével folytatódik a húsvéti evangélium hirdetése.

A török átoktól szétszabdalt Magyarország városainak pusztulásával kulturális központjait is elveszítette. E szellemi megrázkódtatás egy új verses műfaj, a harcokról tudósító, történelmi vagy bibliai példákkal buzdító *históriás ének* megjelenését hozta magával. Bár a reformáció korában éltek virágkorukat, a krónikás énekek mégis mindhárom történelmi egyház közös énekkincsébe tartoznak, s egyben a legmagyarabb stílusrétegét képezik énekeskönyvünk anyagának.

A *históriás ének* dallamai olyan ismert gyűjteményekben láttak napvilágot, mint *Tinódi Cronikája*, amely Hofgreff György kolozsvári nyomdájából került ki, vagy az ugyanitt 1553-ban kiadott Hofgreff *krónikás gyűjtemény*. Ez utóbbinak „szent *históriái*” között található meg heti énekünk, a *Semmit ne bánkódjál* (EÉ 261) dallama is. Ez a *Székel Balázstól* származó ének eredetileg az apokrif bibliai szakaszra épülő Tóbiás-történetet dolgozta fel, s csak később kapcsolódott össze Szkhárosi Horvát *András* – katolikus papból lett reformátor – „vigasztaló énekével”.

A dallamnak már a 16. század folyamán több variánsa is felbukkant – egy ilyen dallamváltozatot őriz Kodály Zoltán női karra komponált nagyszabású feldolgozása is –, énekeskönyvünk azonban a történetileg hiteles, eredeti formájában hozza.

Szkhárosi Horvát *András* életéről igen keveset tudunk, annyi azonban bizonyos, hogy 1542 és 1549 között Tállyán szolgált lelkészként. Nevéhez nyolc, többnyire kemény hangú, tanító és hitvalló tartalmú ének írása fűződik. Az ezekből kiérezhető bibliahűség és szigorú elkötözött, vitatkozó kedvű reformátorként állítja őt elének.

Az énekszöveg a prédikációk jellegzetes felépítését mutatja: az eredetileg tizenkét versszakos költeményben a prédikátor a textusként szolgáló jézusi szavak („*Ne félj, te kicsiny nyáj!*”) bemutatása után – melynek igehelyét (Lk 12,32) a forrásokban gyakran meg is jelölték az énekszöveg fölött – bátorító és vigasztaló szavakkal szólítja meg gyülekezetét, majd velük együtt Krisztushoz fohászodik oltalomért, s végül egy Szentháromságot dicsőítő, háláadó formulával zárja igemagyarázatát. A nyáját oltalmazó Jézus alakja nemcsak Szkhárosi énekében, hanem a jó pásztorról szóló heti igében (Jn 10,11–30) is jelen van.

Énekeskönyvünk a történeti aktualitásukat elvesztett szakaszok kihagyásával, öt versszakossá rövidült

formában közli Szkhárosi énekét. Így azonban nemcsak az eredeti reformatori gondolatmenet marad rejtve előttünk, hanem a versfölkbe foglalt akrosztichon: „SKHAROSINVS H” is, mely a szerző latinosan írt nevét jelöli.

■ FEKETE ANIKÓ

Jézus él! Húsvét evangéliuma még frissen cseng a fülünkben, de olykor elhomályosítja az örömet a kétség. A kétség, amely a szemtanúkat is meggyötörte, amely a sirhoz futó tanítványokat is a utolsó utáni pillanatig elkísérte: igaz lehet? Tényleg előttünk megy, hogy vezessen? Valóban azért nem látjuk, mert előrement, hogy helyet készítsen nekünk? Első megingásainkban bátorító szót hallunk tőle, évezredek távolából: „*En vagyok a jó pásztor!*”

Szükségünk van arra, hogy eljussunk hozzá, mert győre, mert gyakran idegenként élünk a világban. Közömbösen, furcsán, ellenségesen megragadnak bennünket. Megkérdőjelezzik alapjainkat, súlytalanná teszik súlyos kérdéseinket. Szinte már mi magunk is elhisszük, hogy nem is fontos, hogy ő él-e, vagy sem. Talán már szegyenkezzünk is azon, hogy ilyenekkel foglalkozunk. Ez az idegenségünk azonban különleges, ajándékba kapott származásunkból fakad, mert életünk nem csak az ősiékhöz, a röghöz, a mülthöz és a jelenhez kapcsolódik ezer szállal. A felfoghatatlanul

szerető, mindennél nagyobb hatalmú Isten, mint szeretett gyermekeinek, a jövőt is odaadta nekünk: életünknek nem kell a porhoz tapadnia, tekintetünket mindig felemelhetjük. Húsvét óta mindig van holnapunk.

Irigylik? El akarják venni tőlünk is, ami nekik nem jutott? Nem tudjuk, nem értjük, de történelmi tapasztalat, hogy Krisztus népe soha nem diadalmas hadsereg. De bárhol van is: mi halljuk azt a hangot, amelyet követve nem lehet utat téveszteni. Olyan forrás fakad kiapadhatatlan bőséggel, amely mindennap új erőt, új kegyelmet ad. Az oltalmazó pásztor pedig nem engedi, hogy a forrást megmérgezzék, kiapasszák, vagy elzárják a szomszédok elöl. Nem hallgathat soha az éltető ige, a húsvét fényétől ragyogó evangélium.

Ezért imádkozhat a meghallgatás boldog bizonyosságában a keresztény közösség, a pásztorolt gyülekezet. Ő mindig úton van felénk, siet hozzánk. Még akkor is, ha léptünk megint, akkor is, ha alakját egy időre szem elől tévesztjük. A jó pásztor ismer mindannyiunkat, erőnköt és gyengeségünket, hitünket és kétségeinket is: egész valónkat. Ő pedig ebben a valónkban nemcsak a mulandóság határára, hanem azon túl is az övének akar tudni bennünket. A Lélek erejét mindig megadja, hogy ezzel a hittel kapaszkodhassunk belé. Mindig, mindvégig. ■ ÖRDÖG ENDRE

EBBE-előadás a Szentlélek munkájáról

► Folytatás az 1. oldalról

Több pünkösdi mozgalomhoz tartozó közösségekben valóban különös dolgok történnek, de nem lehet mindent a Szentlélekre fogni. A Szentlélek ugyanis ige nélkül nem szól és nem cselekszik közöttünk.

A 20. században három hullámuk volt a pünkösdi és karizmatikus mozgalmaknak, mindhárom az Egyesült Államokból indult. Az első a század első évtizedében, a második a hatvanas években, a harmadik a nyolcvanas évek második felében jelentkezett. Egyszerűbb hangsúly

került az úgynevezett Szentlélek-keresztségre, mely kézzel a Szentlélekkel történik, és az így szerzett sajátos kegyelmi ajándékok és az átélte, olykor ekstatiszta élmények egyre fontosabbá váltak. Az élményszerű lélekkeresztség, nyelveken szólás, kézzel a szívbe látó prófécia mellett a sötétség hatalmai elleni hadviselés, a démonok Jézus nevében való megkötözése is gyakorlattá vált.

Mind Ezekkel kapcsolatban sok a kérdőjel. Valóban a Szentlélek munkája ez, nem pedig idegen léleké? Anélkül, hogy a Szentlélek munkáját korlátozni akarnánk, érdemes át-

gondolni, vajon Isten Lelke bábként mozgat-e embereket, a rángatózásig és artikulálatlan hangok kiadásáig fokozva ezt? Isten Lelkéről Pál apostol úgy ír, hogy az erő, a szeretet és a józanság Lelke. Másrészt a Szentlélek soha nem hanyatt vág, hanem térdre ejt – Krisztus előtt.

A Szentlélek azt teszi bennünk jelenléte, eleve, amit Krisztus már kinyilatkoztatott. Élmények, víziók, misztikus üzenetek, új prófécia-ák nem léphetnek a Krisztusban történt kinyilatkoztatás helyébe vagy mellé.

■ KOVÁCS LÁSZLÓ

Fórumra hívás...

A Déli Evangélikus Egyházkerület elnöksége látogatást tett a XVII. kerületben. Rákoshelyen és Rákoskeresztúron Gáncs Péter püspök, Rákoscsabán és Rákosligetén Szabóné Mátrai Marianna püspökhelyettes szolgált igehirdetéssel. Rákoskeresztúron az istentiszteletet követően több mint kétórás fórumbeszélgetés keretében tekintették át a Pesti Egyházmegye legnagyobb egyházközségének aktuális gyülekezetépítési feladatait.

A képen balról jobbra: Radosné Lengyel Anna egyházkerületi felügyelő, Gáncs Péter püspök, Szabóné Mátrai Marianna püspökhelyettes, Nagyné Szeker Éva gyülekezeti lelkész és dr. Léránt István egyházközségi és egyházmegei felügyelő.

■ IFJ. ZÁSZKALICZKY PÁL felvétele

Püspöklátogatás Lucfalván

Testvéri látogatást tett Fabiny Tamás püspök április 11-én a lucfalvai gyülekezetben, ahol délelőtt az istentiszteleten, délután pedig szeretetvendégségen szolgált. A látogatás egyik

Megyaszi László és Fabiny Tamás

célja a közeljövőben nyugdíjba vonuló lelkész, Megyaszi László köszöntése volt, aki 1989 óta szolgál a Nógrád megyei gyülekezetben.

■ HORVÁTH-HEGYI ÁRON felvétele

Megjelent a Keresztyén Igazság

Megjelent az Ordass Lajos Baráti Kör független evangélikus teológiai és kritikai lapjának, a *Keresztyén Igazságnak* a tavaszi száma.

Az *Igehirdetés* rovatban *Isó Dóra* prédikációja olvasható, mely a 2009. szeptember 27-én, *Ittész Gábor* lelkész halálának évfordulóján rendezett egyházzenei áhítaton hangzott el a győr-nádorvárosi templomban.

A tanulmányok között az idei Luther-konferencia előadásai közül elsőként *Fabiny Tibor* professzor *Hogyan segít Luther a gyakorlati bibliaolvasásban* című előadását közli a lap, ezt követi *Szentpétery Péter* egyetemi docens Darwin-évfordulóra írt cikksorozatának utolsó, harmadik része. A 2009 novemberében Révfülöpön megtartott konferencián, melyet a Magyarországi Evangélikus Egyház, a Martin-Luther-Bund és a Lutheránus Világszövetség szervezett a budapesti világgyűlés huszonötödik évfordulója alkalmából, *Terray László* lelkésznek nem volt lehetősége elmondani teljes terjedelmében a hozzászólását, de ez most a tavaszi lapszám 21. oldalától egészében olvasható.

Az *Emlékezőnk* rovat első írásában *Boleratzky Lóránd* nyugalmazott egyetemi magántanár az 1610-es zsolnai zsinat történetéről és jelentőségéről értekezik. *Aradi András* és *Kovács Pál* lelkész személyes emlékeit is felidézve a Transcius-énekeskönyv áldott szerepéről, a Transcius-kegyesség megtartó erejéről ír. *Gémes István* lelkész pedig a nagyvilágban szétszórta hittestvérek között végzett fél évszázados szolgálatát eleveníti fel. E két utolsó írás a Magyar Evangélikus Konferencia 2009. évi tanulmányi konferenciáján, Révfülöpön hangzott el.

A lap ára 400 forint. Kapható a Huszár Gál papír- és könyvesboltban (1054 Budapest, Deák tér 4.), vagy megrendelhető *id. Zászkaliczky Pál* szerkesztőtől (2151 Fót, Ibolyás u. 3/a.).

Hibaigazítás

Az *Evangélikus Élet* április 11-i számának *Égtájéoló* rovatában jelent meg *Gáncs Péter* püspök *Átkötés az M6-osról az M24-esre* című írása. A cikkben a szerző többek között megemlíti néhány olyan gyülekezetet, melyeket az M6-os autópálya új szakasza hozott közelebb a fővároshoz. A felsorolást – tévedésből – Sümeg zárta. A Déli Egyházkerület vezetősége természetesen nem kívánja átrajzolni sem Magyarországot, sem pedig egyházunk kerületi beosztásának térképét: az említett város helyett Siklós olvasandó. A hibáért elnézést kérünk.

Weideni köszöntés

ÉGTÁJÓLÓ

► **Hetilapunk múlt vasárnapi száma a 3. oldalon rövid híradást közölt Meghosszabbított bajor-magyar partnerszerződés címmel. Ehhez kapcsolódva adom közzé alábbi írást, amely a Bajor Evangélikus Egyház zsinatának Weidenben tartott ülészakai hangzott el német nyelvű köszöntésként (Grußwortként).**

Igen tisztelt Elnök Asszony!
Főtisztelendő Püspök Úr!

Tisztelt Zsinat! Kedves Testvérek! Mindenekelőtt hálás köszönetet mondok a meghívásért. Számomra nagy megtiszteltetés, hogy zsinatunk mostani ülészakai rész vehetek, és Önökhöz szólhatok. Az is a feladatom, hogy átadjam egyházunk elnökségének és vezető testületeinek köszöntését.

Ma, amikor a Bajor Evangélikus Egyház zsinata egyházaink testvéregyházi szerződéséről és annak meghosszabbításáról tárgyal, örömmel és hálával emlékezünk kapcsolataink első lépéseire és későbbi kiteljesedésére.

Ahogy azt Önök is minden bizonnyal jól tudják, egyházaink partneri kapcsolata közvetlenül a rendszerváltás után kezdődött, és szinte

azt is mondhatjuk, hogy egyfajta sajátos előjele lett Magyarország Európai Unióhoz való, tizenkét évvel későbbi csatlakozásának. A további évek folyamán egyházaink legfontosabb, határokon túlnyúló kapcsolatuként teljesedett ki.

Egyházaink partnerségének elmélyüléséhez minden bizonnyal elsősorban a személyes találkozások adták a fő hajtóerőt. A kölcsönös látogatások során sokan találtak barátokra, testvéri kapcsolatok születtek. Így jött létre a közösségeknek az a hálózata, amely végső soron partnerségünk tényleges hordozója.

Bajor-magyar testvéregyházi partnerségünk igazi különlegessége és jelentősége az, hogy egész egyházunkat érinti. Már a fordulat előtt is jó volt a kapcsolat például a Gustav-Adolf-Werkkel, a Martin-Luther-Bunddal, de egyes gyülekezetek és egyháztagok között is, hiszen akik korábban Magyarországra jöttek szabadságuk idején, a Balaton partján nemcsak az NDK-polgárokkal, de egyháztagjainkkal és gyülekezetekkel is találkoztak.

A hivatalos testvéregyházi szerződés létrejötte óta azonban egész egyházunk szolgálatának minden dimenziójával részese lett ebben a közösségben. Óvodánk már 1995 óta együtt dolgoznak. 2003 óta iskoláink

között is eleven csereprogram működik. Az ifjúsági és a női munkában részt vevőket közös táborok és szemináriumok gazdagítják. Diakóniai intézményeink és a szeretetszolgálatban dolgozók között is intenzív és kölcsönös találkozásokat szerveznek a területért felelős munkatársaink. És még nem értünk a végére: újabb és újabb gyülekezetek és intézmények csatlakoznak a rendszeres kapcsolatokat ápolók közösségéhez.

Míg Schrobenuhousennek immár huszonkét éves kapcsolata van a budahegyvidéki gyülekezettel, az ingolstadt diakónia és óvoda 2005-ben lett aktív résztvevő – és számomra külön öröm volt, hogy a három évvel ezelőtti szokásos évi konzultációnkon arról értesülhettem, hogy Ingolstadt és Győr kapcsolatából a bajor fél is sokat profitál. Megköszönve a lehetőséget, külön meg kell itt említenem, hogy a diakónia területén ismét új ajtó nyílt előttünk: 2009 őszen két magyar hallgatónk elkezd-

hette diakónusi tanulmányait Rumelsbergben.

Kölcsönösen nyerünk a testvéregyházi kapcsolatból, jóllehet egészen különbözőek vagyunk – vagy talán éppen azért! Gazdaságilag és egyházaink méretét tekintve kétségtelenül a nagy és a kis testvérről beszélhetünk csak. De a mi partnerségünkben a kölcsönösség a fontos, az egyenrangú találkozás (Begegnung auf Augenhöhe). És ez nem úgy történik – a két testvér képét használva –, hogy a nagyobb kissé sajnálkozva, részvétellel lehajol a kicsihez, és vigasztalásul egy darab csokit nyom a szájába. Úgy valósul meg ez a találkozás, hogy a partnerek rendszeresen összejönnek, és együtt gondolkodnak végig, mi a teendő. Úgy valósul meg, hogy bajor és magyar óvónők, a szeretetszolgálatban dolgozók rendszeresen közösen szerveznek továbbképzéseket. Úgy él ez a kapcsolat, hogy bajor pedagógusok Magyarországra jönnek tanulmányútra, ahogy ezekben a napokban éppen Győrött is történik. És akkor él, amikor bajor diakóniai intézményekből hangzik a magyar partnerek felé a kérdés: mit vártok tőlünk?

Hazai egyházunk nagy kihívások előtt áll. Megvan a lehetőségünk, hogy szolgálatunkkal a társadalmi

nyilvánosság elé lépünk, és sok területen fontos lépéseket tettünk már. Ha bajor testvéreinktől támogatást kapunk ehhez, akkor azt nem alamszaként fogadjuk, hanem mint valóságos együtt munkálkodást, amely bennünket mint az egyesült Európában élő egyik egyházat erősít, és amely segít minket abban, hogy szolgálatunkat a ránk bízottakért gyülekezeteinkben, intézményeinkben jobban és hatékonyabban végezhessük.

Istennek adunk hálát a Bajor Evangélikus Egyházzal való partneri kapcsolatért. És köszönetet mondunk Önöknek is, hogy bennünket testvéreként be- és elfogadtak, és késznek további évekre kiterjeszteni partnerszerződésünk hatályát. Reméljük, hogy testvéregyházi kapcsolatunkat az eljövendő évtizedek alatt is Isten gazdag áldása kíséri.

Ittész János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Kálvinos gyermekkönyvek a Millenárison

A budapesti nemzetközi könyvfesztivál az ünnepi könyvhét mellett a legnagyobb (olvasó)közönséget vonzó könyves rendezvény hazánkban. A szervezők néhány évvel ezelőtt a Budapesti Kongresszusi Központ fölélt terméiből a Millenáris tágas parkjába és kiállító helyiségeibe költöztették a mustrát, ahová egy esőbb hétvégén akár több tízezer újdonságra éhes könyvmoly is ellátogat. Nem régi, viszont annál fontosabb eleme a fesztiválnak a gyermek- és szülei számára rendezett könyves „játsszótér”. Önálló épületben kapnak helyet a gyermekkönyvesek és programjaik: könyvbemutatók, dedikálások, vetítések, beszélgetések.

Idén a Kálvin Kiadó is nagy várakozással készül az eseményre, mivel az utóbbi hónapokban három olyan könyvet is megjelentetett, amelyek a legkisebbek – és az őket hitben nevelő család, közösség – érdeklődésére tarthatnak számot.

Sztelek Csilár Döme című mesegyűjteményének hőse az óvodás Döme, aki – mint általában az óvodások – mindenre kíváncsi. Élményeit és kérdéseit szülei elé viszi, akik kellő türelemmel és szeretettel válaszolhatnak az eleven kislának. A könyv meséi elindítói lehetnek otthoni beszélgetéseknek az élet nagy dolgairól.

A *Bibliai állatok* című képeskönyv a Bibliában szereplő állatokhoz kapcsolódóan ad játékos feladatokat kisebbeknek és nagyobbaknak. A kötet az *Erények és értékek*, valamint a *Játékosan a Bibliáról* című kiadványhoz hasonlóan a játékon keresztül hozza közelebb a Szentírás értékeit a gyermekekhez.

A nemrég megjelent *Bojti – Történet egy nagyszívű kiskutyáról* (Győri Katalin meséje Gellén Sára rajzaival) ugyancsak állatos könyv. A történet hőse, Bojti önfeláldozása, szeretete példamutató lehet az embergyermek számára is, sorsa jól példázza, hogy a legnagyobb mélységekből is lehet megújulni, és a rosszért jóval fizetni.

Április 24-én, szombaton 10 órától a Kálvin Kiadó gyermekkönyv-újdonságai kerülnek a középpontba a Millenáris G épületében. A kiadó munkatársai mesés-játékos bemutatót álmodtak a könyvekhez – várják az óvodás, kisiskolás gyermekeket és szüleiket egy nagy, közös játékra, amelynek során életre kelnek a könyvek állatszereplői, emellett a mesék szerzőivel is személyesen találkozhatnak (sőt játszhatnak), kérdezhetnek tőlük, dedikálathatják saját *Döméjüket* vagy *Bojtijukat*.

Azok se búsuljanak, akik ezen a szombaton nem tudnak részt venni a programon, mert egy héttel később, május 1-jén 15 órától a Művészetek Palotája Lépcsőtermében, a VI. gyermekirodalmi fesztiválon és vásáron újra vár mindenkit a könyves játszóház!

■ POMPOR ZOLTÁN

A MINDENNAPOKBAN MEGÉLT ÖKUMENIZMUS

Katolikus hívek az evangélikus templomban

► Jelentős munkák zajlanak ezekben a hetekben a békéscsabai belvárosi római katolikus templomban, így ez idő alatt a katolikusok a miséket és más szertartásokat az evangélikus Nagytemplomban tartják.

A római katolikus templomban az aljzat cseréjét végzik, homokfúvással megtisztítják a mészko pilléreket, és festésre is sor kerül. A legnagyobb munka a szentély alatt mintegy ezer urnahely kialakítása. Mindeközben a misék a nem messze lévő evangélikus templomban zajlanak.

A januári ökumenikus imahéten merült fel, hogy a katolikusok használhassák a templomot. A római katolikus egyházközség írásos megkeresésére igen hamar rábólintott az evangélikus egyházközség vezetése – mondta el az *Evangélikus Életnek Kutyej Pál* igazgató lelkész. A megkeresett presbíterek azonnal igent mondtak, így a katolikus hívek a három szinten mintegy háromezer-ötszáz személy befogadására alkalmas, 1824-ben felszentelt, impozáns evangélikus Nagytemplomban tarthatják miséiket, míg a „házigazdák” a fűthető Kistemplomot használják.

Szigeti Antal plébános lapunknak elmondta, hogy a hívek örömmel vették evangélikus testvéreik segítségét, így a szombat esti egy és a vasárna-

pi három misét a Nagytemplomban tartják, hét közben pedig saját intézményeikben bonyolítják le az alkalmakat. A nagybőjti lelkipályorkoltnak szintén a Nagytemplom adott otthont, és mivel a munkák elhúzódnak, várhatóan júniusig eltartanak, es-küvvöket is ide terveznek.

Megkérdeztünk egy evangélikus presbitert is, aki megerősítette, hogy ez a fajta ökumenikus közeledés ma már szinte természetes. A hívek megértéssel és egyetértéssel fogadták a döntést arról, hogy az evangélikusok így módon nyújtanak segítő kezét. A római katolikus egyházközség egyébként a templomhasználat valamennyi költségét fedezi.

A megyében nem ritkák hasonló gesztusok a felekezetek között – hívta fel a figyelmet Kutyej Pál lelkész. Gyulán és Újkígyóson a római katolikus hívek fogadták be átmenetileg az evangélikusokat, Telekgerendáson pedig zökkenők nélkül használják együtt az úgynevezett ökumenikus templomot.

■ SZEGFŰ KATALIN

A SZERZŐ FELVÉTELE

Fekete bőrruha, bukósisak, dübörgő lóerők Isten háza mellett

Idénykezdő motorosáldás Soltvadkerten

► Immár negyedik alkalommal tartottak motorosáldást április 10-én, szombaton Soltvadkerten. A rendezvény ez évre valóságos kis fesztivállá nőtte ki magát. A fő esemény – az eredeti kezdeményezésnek megfelelően – az evangélikus templomban megtartott istentisztelet, majd a parkolóból a felvonulásra induló motorok és tulajdonosaik megszentelése, illetve megáldása volt.

denki számára reményt hoz. Reményt a tél után és a nehézségek után, valamint a hazatérés hitét az úton járóknak. „Ha veled az Úr, nem vagy egyedül a motoron” – hangzott az ilyenkor szinte szokásos, jóleső biztatás.

Elektromos gitárra és orgonára hangszerelt egyházi énekekre vonult be és foglalt helyet az evangélikus templomban a több mint kétszáz motoros, akik a megyéből és az ország távolabbi pontjairól – Debrecen, Győr, Pécs, Budapest – is eljöttek, hogy a motorosidény kezdeteként áldásban részesüljenek.

„Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm” – kezdte prédikációját *Homoki Pál* evangélikus lelkész a jól ismert zsoltárral. Majd utalt az elmúlt ünnepre, a feltámadásra, mely min-

Ezután a templom előtti térre vonult a gyülekezet. Itt *Molnár Zsolt* helyi katolikus káplán kérte Isten oltalmát és ezzel együtt *Szent Kristóf*,

az úton járók védőszentje közbenjárását a motorosokra. Az innen induló mintegy százharminc jármű és utasa örömmel részesült a szenteltvízben, felekezeti hovatartozástól függetlenül. Talán nem is sejtette az atya és ministránsa, hogy hová álltak: egy stop tábla és egy kötelező haladási irányt jelző tábla alá. A motorosok megálltak, részesültek a szentelésben, majd jobbra elhajtottak. Mert a szentség fegyelmet is jelent!...

Szécsényi Tamás harmadéves teológushallgató Szegedről érkezett az ünnepre. Miután vége lett a szertartásnak, így sóhajtott fel: „Egyre jobban ritkulunk, sokan elhagyják az egyházat, de lám, ezek az emberek mégis fontosnak tartják az áldást, az imát és a szentelést. Talán mert érzik: az Úr kezében vagyunk!”

■ IFJ. KÁPOSZTA LAJOS

A SZERZŐ FELVÉTELE

Miért fontos az adó 1%-ának felajánlása?

Interjú Csorba Gáborral, az MEE Gazdasági Osztályának vezetőjével

► **A Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) Országos Irodája Gazdasági Osztályának vezetőjét, Csorba Gábort** kérdeztük arról, **miért fontos, hogy minél többen felajánlják személyi jövedelemadójuk egy százalékát egyházunk számára (technikai szám: 0035). Megtudtuk, milyen tendenciák figyelhetők meg a bevételkel kapcsolatban, és azt is, hogy ezek a pénzek hová kerülnek, ki az, aki dönt a felhasználásukról.**

– Az országos iroda gazdasági osztályán évekre visszamenőleg vezetjük az egy százalékos bevételeket. Milyen tendenciákat tapasztaltak ezekkel kapcsolatban?

– Az előző évben több mint 45 ezer – pontosan 45 639 – felajánlás érkezett a Magyarországi Evangélikus Egyház számára, ami összességében 315 millió forintot jelent. Ennek állami kiegészítése 174 millió forint volt. Bár a tényleges felajánlások száma és összege is évről évre emelkedik, a megszorítások miatt az állami kiegészítés folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. A 2008-as adóévre vonatkozó felajánlásokat 2010 januárjában kaptuk meg. Ez évben összesen 489 573 276 forintból gazdálkodhatunk. Ami a felajánlásokat illeti, visszaosztva kiderül, hogy az egy főre eső tényleges felajánlás hétezer forint körül van.

– **Miért van az, hogy a felajánlások számának, illetve összegének emelkedésével mégsem emelkedik a kiegészítés összege?**

– A kiegészítő támogatás kiszámítása évről évre változik, mégpedig úgy, hogy az állam mindig kevesebbet egészíti ki a felajánlott összeget, mint a korábbi években. Pár év alatt körülbelül a harmadára csökkent nálunk a kiegészítés összege, és a tényleges felajánlások nem tudták ellensúlyozni ezt a csökkenést. 2008-hoz hasonlítva a tavalyi évet elmondhatjuk, hogy egy év alatt százmillió forinttal kapott ténylegesen kevesebbet egyházunk. Ez nagy nehézségeket okozott az idei, 2010-es költségvetés elkészítésénél.

– **Hogyan határozzák meg ezt a kiegészítést?**

– A korábbi években a magyarországi adózók által befizetett összes adó 0,9 százalékára egészítette ki az állam az egyházak támogatását. Ez azt jelenti, hogy a ténylegesen felajánlott adó és a 0,9 százalék közötti különbség volt a kiegészítés alapja, melyet a felajánló személyek arányában osztottak szét az egyházak között. Ezután lett az egy plusz egy százalék, idén azonban ezt tovább csökkentették. Ezáltal az egy százalékos felajánlásokból származó jövedelem állandóan csökken, így nagyban megnehezíti az egyház költségvetésének készítését. Az egyház tevékenysége ugyanis nem szűkül, hanem inkább bővül, ezért egyre több támogatásra lenne szükség. Az adó egy százalékát azonban érdemes a nullás adóbevallást készítőknél is felajánlaniuk, mert a kiegészítést a felajánló száma alapján határozzák meg.

– **Ki határozza meg egyházunkban az egy százalékos bevételek felhasználását?**

– Ezt a pénzt a Magyarországi Evangélikus Egyház kapja meg, az egyház költségvetésének része, így zsinatunk törvényben dönt arról, milyen célokra használjuk fel. Ebből tudjuk támogatni a kisebb gyülekezetek működését, templomok, parókiák építését, felújítását. A különböző intézményrendszerek – diakóniai otthonok, oktatási intézmények – működtetésére is jelentős összegeket fordítunk, de részben ebből működnek a püspöki hivatalok és az országos iroda is.

– **Az adófelajánlásról rendelkező állami törvényben meg van határozva, hogy ezt a pénzt az egyházak mire fordíthatják?**

– Teljesen az egyházra van bízva, hogy mire használja fel, a lényeg az, hogy hitéleti célra kell fordítania. Az állam felé

nem kell elszámolást adnunk róla, de az Állami Számvevőszék ellenőrizheti a felhasználást. A Magyarországi Evangélikus Egyház zárszámadásában elszámol a tényleges felhasználásról a zsinat felé. Mind a költségvetés, mind a zárszámadás megjelenik az *Evangélikus Közlönyben* részletes adatokkal, nyilvánossá téve, hogy ténylegesen mire költöttük a támogatást.

FOTÓ: BODA ZSUZSA

– **Az egy százalékból származó bevételek mekkora részét képezik az egyház által szabadon felhasználható pénzeszegeknek?**

– Ez az országos egyház által szabadon felhasználható összegek körülbelül egynegyedét teszi ki, tehát nagyon fontos bevételi forrásunk.

– **Az egy százalékon kívül milyen szabadon felhasználható bevételei vannak egyházunknak?**

– Az államosított ingatlanok után fizetett járadék és annak kiegészítése, 1,3 milliárd forint. Emellett vannak kötött felhasználású támogatások: az intézmények normatív támogatása, a hittanpénz és a kisteleplési támogatás is, de ezeket csak a meghatározott célokra lehet felhasználni.

– **Mióta van egyházunknak külön 1%-os kampánya?**

– Az utóbbi három évben már nemcsak a történelmi egyházakkal közösen kampányolunk, hanem megjelentünk önállóan is.

– **Érezhető volt-e ennek valamilyen hozadéka a felajánlásokban?**

– Szerintem hasznosak a kampányok, mert akár több ezer fővel is emelhetik a felajánlások számát és persze a ténylegesen felajánlott összeget is. Nehéz azonban az APEH által rendelkezésünkre bocsátott adatok alapján megmondani, hogy a felajánlások emelkedése mennyire függ össze a kampánnyal, de biztosan nagy szerepe van. Komolyabb változást eredményezhetett azonban emellett az is, hogy némileg változtak az adóbevallási szabályok. Kiszélesítették az adóbevallók körét, számítanak a nullás adóbevallások is, és ez ugyan a tényleges felajánlás összegét nem, de a kiegészítés összegét emelheti.

– **Idén régiókra felbontva is megküldték a felajánlások számát...**

– Az APEH szervezeti egységeire lebontva kaptuk meg immáron második éve, hogy hány rendelkező nyilatkozat érkezett a területileg illetékes adóhatóság-hoz. Ennek alapján elmondható, hogy a felajánlók közül legtöbben az adóhivatal közép-magyarországi regionális igazgatóságához nyújtották be bevallásukat (15 101 fő), és 14 578 rendelkezés érvényes is volt. A második legtöbb rendelkező nyilatkozatot a nyugat-dunántúli regionális igazgatóság kapta (9030 fő, 8865 érvényes

felajánlás). A harmadik helyen a dél-alföldi regionális igazgatósághoz tartozó rendelkezők száma áll: 6224 fő; 6055 nyilatkozat volt érvényes. Az idei adatszolgáltatásban az APEH részletezte azt is, hogy mi miatt, milyen okokból volt esetleg érvénytelen a nyilatkozat.

– **Mik voltak a legjellemzőbb hibák? Mire kell különösen figyelni a bevallás kitöltésénél?**

– Először is sok felajánló olyan körbe esik, amelybe tartozók nem ajánlhatnak fel: például olyan magánszemélyek, akik az egy százalék alapjául szolgáló adót a meghatározott határidőig nem fizették meg. Kizáró ok az is, ha valakinek ugyan van adója, de tizenkét hónapot meghaladó időszakra kapott fizetési könnyítést. Mások a rendelkező nyilatkozatot nem megfelelően töltötték ki, vagy későn adták be, ezért az APEH már nem tudta figyelembe venni. Volt olyan is, hogy a tavalyi 0853-as, illetve 0853E számú bevallás részeként érkezett rendelkező nyilatkozaton az adóazonosító jel, illetve adószám és a név között összefüggéshiba állt fenn, azaz több magánszemély is beazonosítható volt a feltüntetett adatokból. A munkáltatóktól is érkezett olyan nyilatkozat, amelyet maga a rendelkező nem írt alá, illetve, miután hiánypótlásra szólították fel, a felszólítás után sem tette ezt meg. Egyébként összességében több mint ezerkétszázan követték el valamilyen hibát az egyházunk számára adófelajánlásról rendelkező nyilatkozatban.

– **Sokan elektronikus úton adják be az adóbevallásukat, ők a technikai számot már kiválaszthatják a bevalláson belül, és nem kell külön borítékolniuk a rendelkező nyilatkozatot.**

– Ez nagy előrelépést jelent a helyesen kitöltött nyilatkozatok terén. Elektronikusan kitöltött nyomtatványoknál ugyanis kisebb a tévedés és elírás lehetősége. A technikai számot kiválasztva a rendszer azonnal megmutatja, melyik egyházzal van szó, így nem történhet tévedés.

– **Az országos egyház kimutatásaiban az államtól kapott pénzek szerepelnek, arról viszont mindig kevés szó esik, hogy a hívek mennyit adnak az egyház, gyülekezetük fenntartására.**

– Az országos egyház bevételeinek kilencvenhat százaléka eredetileg állami támogatásból. A gyülekezeti tagoknak nem az az elsődleges feladatuk, hogy fenntartsák az országos egyházat, hanem az, hogy saját gyülekezetüket támogassák anyagilag. Természetesen a nagyobb templomtatarozásokkor az országos egyháznak is segítséget kell nyújtania, de alapvetően a hívek adományából tartjuk fenn templomainkat, gyülekezeteinket, nem pedig az állam által adott összegekből. Ha összességében nézzük, akkor minden bizonnyal sok százmillióról beszélhetünk a gyülekezetek összes bevételeit nézve is, de erről az országos egyház nem vezet nyilvántartást.

– **Az országos egyház milyen nagy beruházásokat támogatott az utóbbi időben az egy százalékos bevételekből?**

– A kiemelt beruházások általában ezekből a pénzekből vannak finanszírozva. Kiemelt cél volt a diakónia terén a nyíregyházi Élim Evangélikus Szeretettotthon nagyberuházása, amelyre több éven keresztül több mint 230 millió forintot használtunk fel. Hasonlóképpen a csillaghegyi szeretettotthon öt év alatt 130 millió forint támogatást kapott. Az oktatási intézményeket tekintve komolyabb kiadást jelentett a békéscsabai gimnáziumhoz kapcsolódó kollégium megvásárlása – négy év alatt 320 millió forint – és a bonyhádi gimnázium tornacsarnokának megvásárlása, 50 millió forint. Kiemelt gyülekezeti beruházásokra, felújításokra az elmúlt négy év alatt több mint négyszázmillió forintot fordítottunk.

■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

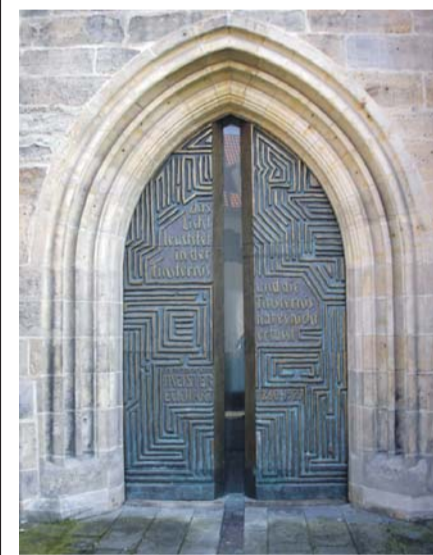
Eckhart mester

Hétszázötven éve született a reformáció egyik jeles előfutára

► **Eckhart mester (Meister Eckhart vagy Eckhart von Hochheim) egyike azoknak a nagy középkori gondolkodóknak, akik bibliai látásukkal és tantételeikkel maguk is hozzájárultak a lutheri reformgondolatok megszületéséhez. A Domonkos-rendi szerzetes, akit teológusként, nagy hatású gondolkodóként és egyben a német misztika legjelesebb képviselőjeként tartanak számon, hétszázötven évvel ezelőtt a türingiai Hochheimben látta meg a napvilágot. A következőkben rá emlékezünk.**

Eckhart 1275 körül lett az erfurti Domonkos-rendi kolostor noviciusa. Felsőbb tanulmányait (*studium generale*) a dominikánus rendi főiskolán folytatta Kölnben. Itt avatták prédikátorrá, ahonnan Párizsba vezetett az útja. A híres egyetem 1293/94-es téli szemeszterére már mint *baccalaureus sententiarium* iratkozott be. E bejegyzésből kiderül, hogy ekkorra már elsajátította a teológiai fakultások hagyományos tananyagának, *Petrus Lombardus* (1095/1100–1160) *Liber sententiarum* című művének anyagát. Ezután hazarendelték, és kinevezték a prédikátor testvérek erfurti kolostora priorjának, illetve a türingiai rendtartomány helyettes vezetőjének.

1302-től újra Párizsban találjuk, ahol elnyerte a teológia doktora címet, és megbízták a nem francia nemzetiségű hallgatók számára fenntartott dominikánus tanszék vezetésével. Előadásokat tartott, dispu-

Az erfurti prédikátorok templomának Eckhart-kapuja

tákat vezetett, és mint a prédikátor rend tagja – magától értetődően – rendszeresen prédikált.

A következő év őszén a területrendezés során létrejött szászországi rendtartomány provinciálisává (vezetőjévé) választották. A Strassburgban 1307 pünkösdjén megtartott generáliskáptalonon a cseh rendtartomány helyettes vezetőjévé nevezték ki.

1311-től újra a nem francia nemzetiségű hallgatók tanára lett a párizsi egyetemen, ami igazi kitüntetésnek számított,

mivel e megtiszteltetésben addig csak *Aquinói Tamásnak* (1225–1274) lehetett része.

Életének következő évtizedét – források hiányában – homály fedi. Egyes kutatók szerint délnémet apácakolostorok (Katharinental és Ötenbach) lelki vezetőjeként működött. 1324-től újra Kölnbe került, és a korábban *Albertus Magnus* (1200k–1280) által irányított *studium generale* professzora lett.

Oktatói tevékenységét azonban nem sokáig folytathatta, mivel rendtársai tévtanításokra hivatkozva feljelentették a kölni érseknél (*Heinrich II. von Virneburg*, 1244/1246–1332). Inkvizíció elé állították, és első körben 48, majd pedig 59 hamis tévtelt-kijelentést vétek felfedezni Eckhart megjelent műveiben és igehirdetéseiben. A vádlott a pápához fellebbezett, sőt személyesen utazott Avignonba, hogy tisztázza magát. A pápa, *XXII. János* (1245/1249–1334) tanácsadói testülete a felsoroltak közül végül 28-ról állapította meg, hogy herezist (tévtanítást) tartalmaz.

A végig őrizetben tartott mester végül nem érte meg az eljárás végét. A pápa 1328. április 30-án kelt levelében közölte Köln érsekével, hogy Eckhart mester még az eljárás végezte előtt elhunyt... Az 1329. március 27-én kelt *In agro domini*o kezdetű pápai bullában a már említett 28 tételből végül is 17-et írték el mint tévtanítást, a többivel pedig heves polémia folytattak.

Eckhart mester latin, illetve német nyelvű műveit alapvetően három csoportra osztjuk: rendszeres teológiai művek (például az *Opus tripartitum*), bibliai kommentárok (például *Mózes első és második könyvéről*, az *Énekek énekéről*, *János evangéliumáról*), illetve igehirdetések (mintegy 127).

A mester önmagát sokkal inkább tartotta „élő mesternek” (Lebemeister), aki a lelki embereket Istenhez vezeti, mint „előadó mesternek” (Lesemeister), aki különböző elképzelések, vélemények művelt oktatója és to-

vábbadója. A skolasztika kidolgozott útjával (via) szemben azt vallotta, hogy a Teremtővel bárki kapcsolatba kerülhet, akár papi közvetítés vagy az egyház dogmatikus tanítása nélkül is. Ebből következően egyértelmű kritikák gyakorolt a középkori vallási-egyházi különbségekkel szemben. Saját tanításáról úgy vélekedett, hogy az nem más, mint az Ige, a Szentírás teológiája, mely Krisztust mint Isten háromféle (teremtő, megváltó és beteljesítő) szavát járja körül.

■ DR. BLÁZY ÁRPÁD

A hatvanas évek végén Amerigo Tot viharoként robbant be a magyar művészeti életbe. Több évtizedes római távollét után élénk figyelemmel kísérték látogatását, kiállításait Budapesten és vidéken. Legtöbbször olasz szobrásznak hitték, és inkább életlelendáját hallgatták, mint nézték izgalmas műveit.

Pedig az 1909-ben született Tóth Imre, a fehérvár-csurgói parasztfiú mindig is magyarnak vallotta magát. Annak ellenére, hogy ösztöndíjként

KÉT ORSZÁG, EGY SZÍV

Aki Rómáig gyalogolt

Amerigo Tot, a magyar–olasz szobrász

Amerigo Tot valóban nagyon mélyről indult, de tehetsége, szívóssága meghozta neki az elismerést. Be-

mezik. Telt, igéző női és kavicsasszonyai a szerelem himnuszát zengetik, ősanatorzója az élethitét és a halhatatlanságot. Vasszörnyei a gonosz nem szűnő gyűlöletére figyelmeztetnek.

A szobrászról a legfontosabbat kevesen vették észre: tudniillik hogy európai. Éppen ezért nemzetiségű kisajátítása badarság lenne. Az is, ahogyan a köszöntők otromba és érthetetlen állításai is bántóak. Bizony a féltehetségek nem örültek hazalátogatásának, fantasztikus sikereinek, ahogy fürdött a népszerűségben. Szinte nemzeti ünnep volt szülőfalujában, mikor édesanyja és gyerekkora emlékére alkotott szobrárt, a *Csurgói Madonnát* felállították a templom kertjében. Vagy a Gödöllői Agrártudományi Egyetem aulájában *A Mag apoteózisát*.

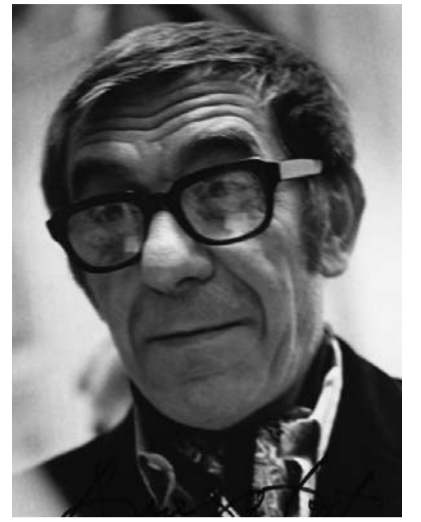
Az 1984 decemberében elhunyt Amerigo Totnak, Tóth Imrének úgy alakult a sorsa, hogy a történelmi viharokban nemcsak tehetsége, de embersége tartotta meg művészeknek.

És még valami: a Múcsarnokban rendezett 1969-es bemutatkozása előtt már ismert volt az európai szobrászattal foglalkozó szakemberek előtt. S Itáliában, ahogy más országokban is, nem adnak komoly megbízást gyenge munkára.

No, de hagyjuk a gonoszkodásokat! Örüljünk, hogy a teremtés lázában megszületett a hatalmas életmű. Búsuljunk, hogy kicsit a senkiföldjén várakozik. Az első a legfontosabb, a második, a felfedezés csak idő kérdése.

Amerigo Tot formarendje mindig organikus rend. Ha valamiben kereshetjük a néphez, a gyerekkorhoz kötődést, az a humanizmus vállalásában lelhető fel. A munkák intellektuális igényességében. Magyarán az erős paraszti gyökerek elnyúlhatatlanságában. A veszendő ember centrumba állításában.

A bibliai témák feldolgozása, a közéleti eseményekre való reagálás, portrék a jelesekről vagy az épületekhez kapcsolódó munkák, a római olimpia megbízásai felfelé ívelő egy-

séget alkotnak. A *Csurgói Madonna*, a vatikáni domborművek, *A Mag apoteózis* egy-egy ars poetica az életműben.

A kortárs *Juhász Ferenc* verssel köszöntötte a nagy szobrászt: „Világnagy kezével / ha művet formáz Amerigo Tot, világbeszédűt, mindig / ezt teszi, mint a tomboló, győztes, isten-erejű / végzet-elődök: Michelangelo, Veronese, Donatello. / És most ő is az: tomboló, győztes: válasza mindig / az igen. Válasza mindig a művészet győztes remé- / nye a lehetetlen halálban. Válasza a hit, a teremtés / megmaradás-bizalma: a Magban, a Csírában, a Merengő / Madonnában, az anyag minden Művészet-Akaratában.”

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

A *Mag apoteózis*a című kompozíció a Szent István Egyetem gödöllői épületének aulájában

már a harmincas évektől külföldön élt és dolgozott. *Szerb Antal* is megemlíti – név nélkül – *Utazás és holdvilág* című regényében: „A szobrász gyalog jött Drezdából Rómába, a Via Flaminianán jött be, azon az úton, amelyről gimnazista korában megtanulta, hogy ott vonultak be mindig észak felől a győzelmes idegenek. Azután ide ért fel az első este, a Gianicolóra. Megvárta, amíg a parkból mindenkit kikergetnek, és bezárják a kaput. Akkor átmászott a falon, és ott aludt egy bokorban, Róma fölött, lábánál a Város. Hajnalban felkelt, levetkőzött, és megfürdött az Acqua Paola medencéjében, a klasszikus vizekben.”

fogadta a világ; számos pályázatot nyert, komoly díjakat kapott, híres múzeumok és magángyűjtők féltve őrzik munkáit.

Örök kísérletező volt: bronz, kő, márvány, beton, fa, acél és üveg egyformán szelíddé vált keze között. Figuratív és absztrakt végigkísérte szobrászi pályáját és áradó, erőteljes duzzadó grafikáit is.

A világ megismerésének és a megismert elmondásának a vágya hajtotta egész életében. Komor és játékos művei fölmutatják a múltat és a jelenet, az emberi magányt és árvaságot. Tóth Imre bibliai bronzerdői, repedezett kőcsipke arcai sorsunkat értel-

Látogatók a *Csurgói Madonna* előtt

Vallomások Amerigo Totról

Kass János* grafikusművész:

Rómában találkoztam vele először. Nem volt nagy műterme, de az egyik legszebb helyen, tele gyönyörű kispasztikákkal. Éppen a Leonardo és a Michelangelo nevű új hajóknak a domborításán dolgozott. Nagyszerű ember volt, tele dinamizmussal, közlési vágygal.

Hiába beszélt ő olaszul, az anyanyelven magyar volt, s kifejezni magát csak így tudta. Szépen, ízesen beszélt; csurgói parasztyerek volt, és ezt egész életében megőrizte. Mikor beteg lett, a Kútvolgyi-kórházban kapott egy külön szobát, s kapta a házhelyet a Várban, amit soha be nem tudott lakni, mert akkor már olyan beteg volt, hogy a lépcsőn nem bírt menni.

A nők számára imádott férfi, mint művész kifejezetten virtuóz alkotó. Éhséggel volt tele hazája iránt, szomjas a magyar nyelvre, szép szóra, hogy kortyolhassa. Szerencsére ő nem láthatta azt, amin mi végigmentünk meg az ország is. Ez a szörnyű gengsztervilág hogyan taglózta le az embereket! Neki a szebbik oldala maradt meg.

Meglepett, hogy a századik születésnapján milyen csúnyán írnak róla. Tehetségét és sikereit nem tudják megbocsátani; az, hogy valaki független világpolgár, jön-megy, mint egy arkangyal, ez nagyon gyűlöletes. De hát ez leperreg róla, eloszlik majd a kód, és tiszta fény ragyogja be hatalmas életművét.

*Az *Evangelikus Életnek adott nyilatkozata óta elhunyt grafikusművészre lapunk következő számában emlékezünk. – A szerk.*

Koller Edit galériatulajdonos:

Az akkori olaszországi magyar nagykövetség segítségével ismertem meg. Amerigo Tot is tudta, hogy csak a Koller Galériába szabad mennie, mert az biztos siker. Férfimnek sok ügynöke volt, akik eladták a munkáit. Beletette az újságba: „Amerigo Tot vasárnap délután 4 órakor dedikál.” Nem fért be a tömeg, annyian jöttek. Mikor Gyurka, a férjem elszámolt vele, Imre annyi pénzt kapott, hogy egyszerűen nekiesett a közeli falnak, mert nem akarta elhinni. Meghívott ben-

nünket vacsorára, mi idehívtuk a házhoz.

Egyszer egy fiatal újságíró nővel jött, de volt itt *Paulával* is, az igazi nagy szerelmével, aki Rómában élt, s a hagyaték nagy részét örökölte. A Várnegyedben kapott telket, s *A Mag apoteózis*a című munkája fejében arra építettek egy szép lakást. A barátok sokat segítettek, így viszonylag gyorsan elkészült. Így kerültünk azután a bérelt házba, ahol most a Koller Galéria is van, s a férjem a kilenc örököstől vásárolta ki.

A magyar szobrászokkal Imre mindig volt jóban, amíg Olaszországban volt, ahogy ide megérkezett, nem maradt, csak *Makrisz Agamemnon*. Mi vittük le *Imrét* Borsos Miklóshoz Tihanyba. A kertben kicsit fagyos volt a hangulat, de a műteremben a jó házi bor mellett már vidáman beszélgettek. Habzsolta az életet, és nagyon sokat dolgozott. És ami a legfontosabb, magyarnak tartotta magát teljes mértékben. Tökéletesen beszélt magyarul, annak ellenére, hogy régóta kint élt. Biztos nem érezte magát idegennek.

Minden kiállításának, szereplésének nagy sikere volt, mert tehetséges és szorgalmas ember volt. Mást ne mondjak, mi nem mondtuk, hogy Amerigo Tot, nekünk mindig csak Tóth Imre volt, Imre, a szeretni és tisztelni való barát.

Szelényi Károly fotóművész:

Szokták mondani, hogy a fotográfus olyan, mint a rádióriporter: pillanatok alatt észreveszi az illető egyéniségét, esetleges kétszínűségét.

Amerigo Tot segítőkész férfi volt, aki nagyon sok munkát kapott, sőt akkor egy dél-olaszországi egyetemen is tanított. Bármikor beállítottam hozzá, atyai szeretettel fogadott. A vatikáni magyar kápolna kapcsán lettünk barátok. Kimentem a műtermébe, és nagyon sok fotót készítettem. Azt tapasztaltam, hogy a készülő kápolna egyesítette a művészeket, és mindenkinek a szemébe fordított. Felbecsülhetetlen tett volt, politikai és erkölcsi alapon is, jó visszhangja volt a világban.

Ebben az időben Rómában két

bázis létezett: az egyik *Szőnyi Erzsike* „Triznya-kocsmája”, a másik Tóth Imre. (Volt más is, egy alkalommal elmentem *Máraival* egy vendéglőbe, kiderült, hogy egy ötven éve Balatonfüredről kivándorolt szerzetes vezeti.)

Magyarország próbált nyitni, megrendezték a Budapesti Tavasz Fesztivált. Meghívták *André Kertészt*, Tóth Imrét és még sok jeles művészt. Imre nem kívánt a Várban kapott lakásával mást tenni, mint külföldön. A legkülönbözőbb szobrászokat meghívta, akiket nemcsak etetett, de elvitte saját műhelyébe, és életre szóló szakmai segítséget adott nekik. A századik születésnapjára rendezett kiállítások legfájdalmasabb pontja, hogy nem domborította ki ezt a baráti kapcsolatot.

Nagyon magas szintű szobrászati műveltségű, hatalmas életművet teremtett! Hagyjuk, hogy az emberek szembetalálják magukat Amerigo Tot munkáival, méltó módon, jól megvilágítva, nem egy kupacba összedobálva!

■ – FENYVESI –

Április 18–25.: börtönmissziós imahét

Ez az esztendő immár a tizennyolcadik, amikor megszervezzük Magyarországon is a nemzetközi börtönmissziós imahetet. Idén is megküldjük mintegy 2750 – különböző felekezethez tartozó – gyülekezetnek, egyházközségnek felhívásunkat, az imahét programját.

Hálásak vagyunk az Istennek, hogy egyre többen csatlakoznak felhívásunkhoz, és egyre többen vannak azok is, akik a börtönmisszió szolgálatában részt vesznek. Hisszük, hogy szolgálatunk nem hiábavaló, és vannak eredményei e világban.

A világ mintegy száz országában szervezik meg a börtönmissziós imahetet, ezért szeretettel kérjük most lelkes testvéreinket, hogy ezen a héten, a szokásos alkalmakon kapcsolódjanak be az imádságba, ragadják meg az alkalmat, és az istentiszteleteken beszéljenek erről a mindenképp érintő és érdeklő ügyről, s elsősorban arról, hogy Jézus Krisztus az Igazság, őnála van a megbocsátás és az irgalom. Csodálatos üzenet imahetünk mottója: *Van-e egy hely a te asztalodnál?*

Szeretettel kérjük a gyülekezeteket, hogy anyagilag is támogassák nehéz körülmények között végzett szolgálatunkat, különösen is azért, hogy a gyermekek között végzett Angyalprogramunkat folytatni tudjuk. Szolgálatunk abból a hitből fakad, melyet a feltámadott Jézus Krisztus bízott ránk: *„Menjete el tehát, tegyetek tanítvánná minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”*

Ez a parancs hív most minket is, imahetünk kérdése kihívás számunkra.

■ ROSZÍK GÁBOR
evangelikus lelkész,
a Magyar Testvéri Börtöntársaság
és a Börtönlelkészek Magyarországi
Szervezetének elnöke

„Hanem ha vendégséget rendezel, szegényeket, nyomorékokat, sántákat, vakokat hívjál meg, és boldog leszel, mert nincs miből viszonzniuk. Te pedig viszonzásban részesülsz majd az igazak feltámadásakor.” (Lk 14,13–14)

Van-e egy hely a te asztalodnál?

Kevés dolog jobb annál, mint egy kellemes vacsorát elfogyasztani finom ételekkel, barátokkal, jó hangulatban. Akármikor a feleséggel ilyesmit tervezünk, elkerülhetetlenül felmerül a kérdés – kit is hívunk meg?! Ahogyan szépen összeállítjuk a vendéglistát, mindig megpróbálunk figyelni arra, hogy a társaság tagjai illeszkedjenek egymáshoz. Semmiképpen sem akarjuk, hogy egy ilyen kellemes alkalmat egy-egy nézeteltérés a vendégeink közt, elhaló párbeszéd, avagy kellemetlen távolságtartás elrontson. Éppen ezért meglehetősen óvatosan válogatjuk össze vendégeinket.

A magas rangú közösségi vezető, aki meghívta Jézust a szombati vacsorára, valószínűleg bele sem gondolt, hogy ez a meghívás hová is vezethet. Minden akkor kezdődött, amikor a vacsorára vezető úton Jézus szembetalálkozott a sorvadat kezű emberrel, aki nyilvánvalóan szenvedett. „Szabad-e szombaton gyógyítani, vagy nem?” – kérdezte Jézus vendéglátójától és azoktól, akik vele voltak. Amikor ők úgy döntöttek, hogy nem válaszolnak, Jézus szándékosan megállt, kinyújtotta kezét, és meggyógyította azt az embert, akit meg sem hívtak a vacsorára.

Amikor megérkezett vendéglátója otthonába, a vendégek már versengtek a legjobb üldhelyekért – azért, hogy az asztalfő melletti megtisztelő helyeken ülhessenek. Mikor Jézus látta, hogy mi folyik körülötte, egy történetet kezdett el mesélni a menyegzőre érkező vendégseregéről, akik sietősen

keresik maguknak a főhelyet. Ám a gazda közli velük, hogy rossz helyre ültek, és a kevésbé kívánatos helyekre küldi át őket, mert fontosabb vendégek érkeztek. *„Hanem ha meghívna, menj el, ülj le az utolsó helyre, hogy amikor jön az, aki meghívott, így szóljon hozzád: Barátom, ülj feljebb!”*

Azután szólt Jézus ahhoz is, aki őt meghívta: *„Ha ebédet vagy vacsorát*

készítesz, ne a barátaidat hívd meg, ne is a testvéreidet, rokonaidat vagy gazdag szomszédaidat, nehogy viszonzásul ők is meghívjanak téged. Hanem ha vendégséget rendezel, szegényeket, nyomorékokat, sántákat, vakokat hívjál meg, és boldog leszel, mert nincs miből viszonzniuk. Te pedig viszonzásban részesülsz majd az igazak feltámadásakor.”

Az elmúlt kétezer évben, ami e vendégség óra eltelt, a bankettek és

vacsorák mit sem változtak. Jellemző módon, ha kinyitjuk otthonunk ajtaját, a legjobb vendégsereggel vesszük körbe magunkat. Egyházi vacsorákon, gyülekezeti reggeliken, üzleti ebédeken vagy akár a családom és barátaim asztalánál is nagyon ritkán találok magam börtönviselt emberek, prostituáltak, hajléktalankok, melegek és leszbikusok, alkoholisták vagy vesztesek társaságában – akik szintén meghívást kaptak volna, és akiket örömmel fogadtak volna éppúgy, mint engem.

De nem kerülhetem ki a jézusi történetet – mivel a kérdés személyesen nekem szól: van-e hely az asztalomon azon vendégek számára, akiket Jézus megnevezett?

Persze ez a kérdés nem csupán arra vonatkozik, hogy szorítunk-e helyet az asztalnál, hanem arra, hogy kinyújtjuk-e kezünket a szegények és rászoruló felé, és meghívjuk-e mindazokat, akiket eddig kizártunk vendégszeretetünk és barátságunk asztaltársaságából.

Ez alatt az imahét alatt ez a jézusi történet jön el közösségünkbe: van-e hely családjunk és barátaink, egyházunk és gyülekezetünk, vállalkozásunk és szociális intézményeink asztalánál most szabaduló nő- és férfitestvéreink, családjuk, áldozataik számára. Mert sosem lehet tudni, ki jönne hozzád vendégségbe.

Találd ki, hogy ki jönne!

■ RONALD W. NIKKEL,
a Nemzetközi Testvéri
Börtöntársaság (PFI) elnöke

Imádkozzunk!

Április 18. vasárnap: a fogvatartottak és a börtönmisszió vasárnapja. Az Úr irgalmáért az elítéltek felé, a szabadultakért, családjaikért, gyermekeikért, az áldozatokért és a börtönmisszióért. Hogy az elítéltek megértsék az Úr gondoskodását, reménykedjenek, és keressék a bűnbocsánatot. A rabokért, hogy megbékéljenek az áldozatukkal, a családdal és a társadalommal.

Április 19. hétfő: a helyreállító igazságszolgáltatás napja. Hogy az igazság kegyelemmel teljes legyen. A törvényalkotókért, hogy olyan törvényeket hozzanak, amelyek a bűnözők megtérését és társadalmi beilleszkedését segítik. A bírágért, hogy igazságos ítéleteket hozzanak, és munkájukat igazság és könyörületesség vezérelje.

Április 20. kedd: az áldozatok napja. Hogy az áldozatok vigasztalást találjanak az Úrban. Hogy megtanuljunk irgalmasok lenni azokkal, akik fájdalmat okoztak.

Április 21. szerda: a szabadultak napja. A szabadultakért, hogy megtalálják helyüket a közösségben. A volt fogvatartottakért, hogy családjukban és a társadalomban megértésre találjanak. Hogy mikor új élet kezdődik, képesek legyenek ellenállni a kísértésnek.

Április 22. csütörtök: a büntetés-végrehajtás napja. A börtönparancsnokokért és családjaikért, hogy megbecsüljék őket. A börtönökben dolgozókért, hogy irgalommal végezzék munkájukat, és bátorítva, reményt adva cselekedjenek hivatásuk gyakorlása közben.

Április 23. péntek: a börtönben lévő családjának napja. Az elítéltek családjaiért, különösen a gyermekekért, hogy szebb jövőjük legyen. Az otthon maradt családért, hogy a távollét ne gyengítse szeretetüket, és támogassák egymást. Találjanak irgalmat az Úrban, és viseljék türelemmel azt a megpróbáltatást, hogy hozzátartozójuk távol van.

Április 24. szombat: a börtönlelkészek, missziósok napja. A börtönlelkészekért és önkéntesekért, hogy az Úr adjon erőt, kitartást és türelmet munkájukhoz. Hogy a fegyőrök és az elítéltek is segítséget kapjanak a börtönlelkészektől és a missziósoktól.

Április 25. vasárnap: a megbékélés napja. Hogy a fogvatartottak a kereszthez jöjjenek, ahol a szeretet és az igazság találkozik. Hogy a fogvatartottak megbékéljenek az áldozataikkal, családjukkal és más közösségekkel.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa elnökségének levele a Lengyel Ökumenikus Tanács elnökének és közösségének

Igen tisztelt Érsek Úr! Igen tisztelt Elnök Úr! Szeretett Testvéreink a Jézus Krisztusban!

Mélyen megrendült lélekkel vettük a fájdalmas gyász hírt a lengyel elnöki repülőgép katasztrófája következtében elhunyt kilencvenhat testvérünk tragikus haláláról. Szíven ütött bennünket a lengyel államelnök és felesége, valamint magas rangú politikusok, katonatisztek, továbbá a római katolikus, az ortodox és a protestáns egyházakat képviselő főpásztori személyiségek, közöt-

tük Adam Pilch protestáns és Miron Chodakowski ortodox tábori püspök tragikus elvesztése.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának tagegyházai és a velük együttműködő közösségek nevében imáinkban hordozzuk a földi életből eltávozottakat, családtagjainkat, a Lengyel Ökumenikus Tanács tagegyházainak gyülekezeteit és az egész lengyel nemzetet. Őszinte részvétünk jeleként imádságos lélekkel csatlakozunk a temetés idején a magyar nép együttérzésének kifejezésé-

hez. Április 14-én, szerdán este ökumenikus gyásztisztviszteleken veszünk részt a budapesti Szent István-bazilikában.

A tragikus körülmények között elhunytakat abban a reményben ajánljuk Isten végtelen kegyelmébe, hogy Krisztusért az örök élet részesei lesznek. Isten vigasztaló kegyelme öntősen reményt megtört s gyászoló szívünkbe!

A hagyományos és szívélyes lengyel–magyar testvéri összetartozás az élet eme nehéz helyzetében fűzze még szorosabbra kapcsolataink-

kat, s a Mindenható adjon az elhunyt magas rangú vezető személyiségek helyébe bölcs, hazát és egyházakat kormányzó vezetőket.

„...és Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.” (Fil 4,7)

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa elnökségének nevében

DR. BÓNA ZOLTÁN főtitkár
D. SZEBIK IMRE elnök

Adjon 1-est

Megérd
iskolá

Tech
szám

tanulóinknak

emlék. Adója 1%-ával
inkat is támogatja.

nikai
: 0035

Magyarországi Evangélikus Egyház
Életközelen vagyunk!
www.evangelikus.hu

HIRDETÉS

A Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség szeretettel várja az érdeklődőket április 18-án, vasárnap, az összegyűlekezés napján. Délelőtt 10 órakor az istentiszteleten *Donáth László* prédikál. Délben ebédre várjuk vendégeinket. Délután 14 órakor a templomtérben *Horváth Dávid* fotóművész tárlatát nyitjuk meg *Húsz év után országról és gyülekezetről* címmel. Közreműködnek: *László Attila* (gitar), *Benkő Róbert* (nagybőgő) és *Horváth Bence* (harmónium, orgona). Az alkalomra a belépés ingyenes, de önkéntes adományaikat jó szívvel fogadjuk.

HIRDETÉS

Húsvéti orgonamuzsika címmel orgonazenés áhítat lesz a Deák téri evangélikus templomban április 25-én este 6 órai kezdettel. Orgonál: *Gesztesi Tóth László*. Műsor: *Heinrich Bach: Christ lag in Todesbanden; Jaques Boyvin: Premier livre d'Orgue – Suite du premier ton; J. S. Bach: d-moll prelúdium és fuga BWV 539; igehirdetés; Bakfark Bálint: 3 fantázia (Koloss István átírata); Koloss István: Elégia; Koloss István: Húsvéti fantázia*. A belépés díjtalan.

HIRDETÉS

A kőszegi Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi, Informatikai Szakképző Iskola és Kollégium keresztény elkötelezettségű pedagógusok részére pályázatot hirdet *fizika–informatika* (határozatlan időre), *matematika–informatika* (határozott időre) szakos tanári állások betöltésére, amelyekhez egyetemi végzettség szükséges. Az evangélikus felekezethez tartozás és a lelkesítő ajánlás előnyt jelent. Szolgálati lakást igény esetén biztosítunk.

Jelentkezni írásban, szakmai önéletrajzzal és oklevélmásolattal az iskola igazgatójánál lehet *június 10-ig*. Cím: 9730 Kőszeg, Árpád tér 1. Telefon: 94/562-110.

HIRDETÉS

Ad fontes! – Vissza a forrásokhoz!

Ad fontes! – Vissza a forrásokhoz! címmel szervez nyári konferenciát az Evangélikus Missziói Központ július 4. és 7. között a piliscsabai Béthel Missziói Otthonban.

A konferencia kínálata: előadás, evangélizáció, bibliaköri beszélgetés, biznyságtétel, imaközösség, missziói munkaágak bemutatkozása, határon túli magyar testvérek beszámolója, előadó-művészi est. (A felnőttprogramokkal párhuzamosan gyermekfoglalkozások is lesznek.)

Részvételi díj: 6800 forint/fő, tíz éves kor alatt 3800 forint/fő. (A díj támogatva van.)

Jelentkezési határidő: június 20. További információk és jelentkezés: Evangélikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Bathányi Ilona u. 38–40. Tel.: 1/400-3057 (délelőtti órákban). E-mail: evmis@lutheran.hu.

SZEMÉLYES TÖRTÉNELEM

Egy kivételes tehetségű evangélikus család nyomában

Generációkat átívelő beszélgetés dr. Zsigmondy Árpád nyugalmazott lelkész-levéltárossal

► **Közismert személyisége egyházunknak dr. Zsigmondy Árpád. Az idén nyolcvanadik életévét betöltő evangélikus lelkésztől úgy tartják, akik ismerik: két lábon járó lexikon. Jelenleg is az Evangélikus Országos Levéltár munkatársaként dolgozik. Kivételes tehetség sorát felvonultató családjáról és nem általános életútjáról beszélgettünk vele.**

– *A Zsigmondy család rátermett tisztviselőket és buzgó híveket adott egyházunknak. A család történetét illetően Önnek nincs érdekesebb, hiszen ebből írta levéltárosi szakdolgozatát és doktori disszertációját.*

– A Zsigmondyak a török és az ellenreformáció elől húzódtak az 1620-as években Bártfára (ma Kelet-Szlovákia). Mivel már akkor német formájú keresztneveket viseltek, kézenfekvő, hogy más szabad királyi városból költöztek tovább biztonságosabb helyre. Nemzedékeken át becsületes iparosok, főleg kalaposok voltak. Később volt, akit mézárósnak adtak a szülei. Családnévük magyar eredetüket bizonyítja, de mert a környékről nősültek, a német mellett szlovákul is beszéltek. A vezetéknevek írásmódja még a 19. század derekán sem volt olyan szilárd, mint a 20. században. A különböző nyelvi környezetben úgy írták a nevet, hogy az a hangzást hűségesen tükrözze.

– *Hogyan emelkedtek följebb a Zsigmondyak társadalmilag?*

– A negyedik bártfai nemzedékből a Rákóczi-szabadságharc vége felé *Jan Zsigmondy* katonaviselt kalapos Körnöcbányára került, s ott jövevény léte egyházfelügyelővé választották. Jan ötödik gyermeke, *Godofredus* Pozsonyban és Tübingenben tanult. Mint tekintélyes pilisi lelkészt esperessé választották. Korai halála után anyja – anyagi okból – a legkisebb fiát, Sámuelt ki akarta venni a középiskolából, és vaskereskedőnek szánta, azonban a fiút anyai nagybátyjai – két lelkész – kitanították. Filozófiai és teológiai tanulmányait Pozsony után Wittenbergen folytatta nagy tehetséggel és szorgalommal, szegénységet vállalva, küldetésstudattal. Két főnemes ifjú nevelőjeként került vissza Pozsonyba. A felkínált, jól fizetett parókia és gimnáziumi állás helyett azonban a liceumi professzorságra törekedett. Régi professzorát, *Fábry Istvánt* helyettesítette, lányát feleségül vette, majd örökölte apósa – gyengén fizetett – tanzékét. Természetjogot, társadalmi-gazdasági földrajzot – amit akkor „státisztikának” neveztek –, továbbá magyar történelmet, (ó)görögöt és hébert tanított; az utóbbi három tárgynak maga írta latin nyelvű tankönyvét.

– *Sámuel tehetségét és jellemét örökölték-e fiai?*

– Első fia, *Adolf*, Bécsben kórházvezetővé lett neves orvos – sebész és fogorvos, Erzsébet királyné fogorvosa. Neki négy fia született. A legidősebb, *Otto* folytatta a fogorvosságot, és öccsének, *Emilnek* úttörő társa volt az alpinizmusban. Emil orvosi doktorátusának megszerzése után megírta *Az Alpok veszélyei* című kézikönyvét, majd maga, mindössze huszonégy évesen, a hegymászás áldozata lett. A harmadik bécsi fiú, *Richárd* elméleti kolloidkémikus és a jénai üvegyár gyakorló vegyésze volt, a membránszűrőért és a mikroszkóp tökéletesítéséért 1927-ben Nobel-díjat kapott. Az osztrákok és a németek is magukénak vallják, de ő mint magyar szülők fia nem szégyellte származását. A negyedik, *Károly*, elméleti matematikus volt. A Zsigmondyak bécsi ága csak *Richárd* lányában folytatódott.

Sámuel itthon maradt három ifjabb fia közül *Pál* ügyvéd lett és a Kossuth-bankot kibocsátó Pesti Magyar Kereskedelmi Bank egyik vezetője. A másik fiú, *Vilmos* bánya- és kohómérnök, hazánkban ő a leghíresebb Zsigmondy: Resicát védte a románok ellen, ágyút, golyót és szuronyt öntött a honvédseregnek. Az ezért kapott várfogságból pártfogói kegyelmi úton kiszabadították. Állami állástól eltelve szakértőként dolgozott, bányatant írt, és a magyar artézikut-fúrás atyamestere lett. Fontos fúrásai: Harkány gyógyvizének megmentése, a margitszigeti gyógyvíz és a sokáig páratlan mélységű városligeti fúrás. Utóbbi a város és kar-

társai is hiábavaló erőködésnek minősítették, de Zsigmondy Vilmos az öblítőiszap mikroszkópos vizsgálata és hőfoka alapján a tilalom ellenére is befejezte a fúrást. Ő használta először világításra a földgázt, ami hajdúszoboszlói fúrásából a gyógyvízzel együtt tört fel.

A legkisebb fiú, *Gusztáv* utásztiszt volt *Görgey* seregében. Bujdosása után állami építész lett, és 49-es fegyvertársával, *Rómer Flóris*sal részt vett Aquincum feltárásában. Az ő munkája volt a római helytartói palota és a Duna-balparti hídfőállásának kiásása és megóvó visszatemetése.

– *A Monarchia úgynevezett aranykorában és utána kik vitték tovább a Zsigmondy nevet?*

– Elsősorban *Pál* fiai. Az ügyvéd *Jenő*, aki a bányaügyi egyházkerület felügyelőjeként tagja lett a főrendi háznak is, a családon belül fölmerült problémák szigorú erkölcsű rendezője volt. *Béla* mint artézikut-fúró és hídfőpótló vált híressé. Öccsük, *Géza* kultúrmérnök, kiemelkedő sportember volt, a városligeti műjéggála létrehozója, a teniszmeg-

Dr. Zsigmondy Jenő (1849–1928) egyházkerületi felügyelő (1911–1928) portréja az országos iroda tanácstermében

honosítója. Mindeközben a nemzetek közti kapcsolatokat szolgáló igyekvő új műnyelvnek, a *volapük*nek lett elkötelezett híve. *Jenő* és *Géza* neve ott csillog a fatori evangélikus gimnázium márványablakán. *Pál* nevű öccsük kereskedő vállalkozó lett, de érdekelt az emberi test biokémiája is. Sikeres sebkezelő folyadékot talált fel. Brazíliában azonban pénzügyileg és egészségileg tönkrement és meghalt. A család bizalmatlanul fogadta a nem keresztény üzletlátsra által hagyatéká semmivé léte-
eléről adott hírt.

– *És Ön, Árpád, hogyan illeszkedik a családfába?*

– Gusztáv egyetlen fiának, *Zsigmondy Árpád* bányaifőtanácsosnak, apai nagypapámnak csak egyetlen fia ért meg felnőtt kort: *Hugó*. Ő folytatta apja szakmáját. Az apjához hasonló kemény jelleme miatt 1932-ben hazánk egyetlen B-listázott, kényszer-

nyugdíjazott bányamérnöke lett. Magam – tehetséget, szorgalmat és keményfejlődést örökölve – a vörös püspökök fekete báránnya lettem, majd tíz év káplánság után vegyésztechnikus, laborasszisztens, levéltáros, könyvtáros, német lelkész, besegítő egyházi munkarész... Fiaim közül *Ákos* legény maradt, és harmadik szakmáját tanulja; *Szabolcs* barlangász, sziklamászó, vitorlázó, földrajzot hallgatott és három fiút nemzett; fogadott fiam, *Ábris* sajnos pszichiátriai beteg.

– *Mi vezetett 1958 után lelkészi pályára félbeszakadásához?*

– Beléfaradtam abba, hogy saját látásomat mellőzve más keze-lába legyek. Emellett – édesapám miatt – párválasztásom is válságba került. Idegkimerüléssel haza kellett költöznöm. A püspöki hivatalban azt ígérték, hogy heti három nap a levéltárban leszek *Mályusz Elemér* professzor mellett, másik három nap esperesi irodai munkám lesz, és havonta egyszer prédikálhatok *Detre János* mellett, Mendén. Ezt örömmel fogadtam, ám egy hónap múlva *Grünvalsky Károly* mellé osztottak be *Józsefváros*ba. Az ő egyházpolitikájától, teológiájától és stílusától meg a rám váró feladat természetétől idegenkedtem.

– *Világi munkahelyein mik voltak a tapasztalatai?*

– Beálltam az Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyárba – ma EGIS – segéd munkásnak. Itt vegyésztechnikusi oklevelet szereztem, és jobb híján engem kellett kinevezniük csoportvezetőnek. Aztán, amikor *Madosai Miklós* 1967-ben visszatérhetett budavári szolgálatába, utódjául engem ajánlott a Magyar Tudományos Akadémia mikrobiológiai kutatócsoportjának immunológiai laboratóriumába. Közben összeházasodtunk a választottammal, *Kozma Éva Mária*val, akivel a budavári gyülekezetben tartottuk a német bibliaórát, majd istentiszteletet. Egy évtizedtől multán a Magyar Országos Levéltár állásajánlatát fogadtam el, az Eötvös Loránd Tudományegyetemen pedig elvégeztem a levéltár szakot. Munkámért vörös csillagos kitüntetést kaptam. A Magyar Országos Levéltárból hét és fél év múlva az ELTE Egyetemi Könyvtára kért ki. A kéziratárban működtem, ahol kidolgoztam a sémi íráskor latin betűs transzliterálását, átírását. 1986-ban a Zsigmondyakról írt disszertációmmal bölcsészdoktori oklevelet szereztem.

– *A rendszerváltás után aktivizálta magát az egyházi életben...*

– A Budai Egyházmegye képviseletében bekerültem az 1991–97-es zsinatba. Ott nem fáradtam belé meggyőződésem kinyilvánításába – felszólalások, szavazások útján –, s nem hagytam magam ettől tekintélyalapon eltéríteni. A zsinat eredményeivel csak részben értettem egyet. Tapasztalataim miatt és a hetvenedik évemhez közeledve a következő zsinaton már nem akartam részt venni.

Feleségem halála után ajánlottam fel tudásomat és erőmet egyházunknak. *D. Szabik Imre* püspök ekkor az Evangélikus Országos Levéltárba osztott be – kérésemre – fél munkaidőben. Vető Béla igazgató visszavonulásakor megkérdezte: nem akarok-e utódja lenni. Én, látva a problémákat és a nem szakmai függést, ráhagytam a vezetést a fiatal pályázókra.

– *Hogyan tekint vissza pályájára?*

– Bánatom, hogy családomból csak fogadott fiam lett napi bibliaolvasó és imádkozó... De unokáimat újabb viszai apjuk gyermekalkalmakra, elsőszülött fiam meg minap jelentette ki: el kellene olvasni a Bibliát. Apokaliptikus időköt élünk, felgyorsult és „kizökkent” az idő – de hiszem, hogy most is Jézusé minden hatalom, és biztosra várom, hogy övé az utolsó szó.

■ CZENTHE MIKLÓS

Az aggodalom legyőzésének titka

Hajlamos vagy a legrosszabbat feltételezni? Pánikba esel, ha levelet kapsz az adóhivataltól, vagy ha esetleges elbocsátásokról szóló pletykákat hallasz a munkahelyeden? Azon kapod magad, hogy akkor is gondterhelt vagy, ha nincs is okod rá, meg vagy győződve róla, hogy valami rossz fog történni, ami miatt aggódnod kellene?

Az az óangol szó, amelyből a mai angol nyelv *aggodalom* szava származik, azt jelenti, hogy „fulladozni” vagy „szorongatni”. Nem meglepő, hogy az aggodalom pontosan így tesz bennünket eredménytelenné és boldogtalanná. Az aggodalom nem más, mint önromboló időpazarlás.

A Biblia újszövetségi részében, híres *Hegyi beszéde* során Jézus négy indokot hoz fel az aggodalmaskodás ellen, illetve legyőzésének két módját is megmutatja. Ezeket *Máté evangéliuma* 6,25–34 a következőképpen tolmácsolja.

Az aggodalmaskodás értelmetlen. Olyan dolog miatt aggódní, amelyet nem tudunk megváltoztatni – haszontalan. Olyan dolog miatt aggodni, amelyet meg tudunk változtatni – ostobaság. Minden alkalommal, amikor egy aggasztó dologra koncentrálsz, az a gondolataidban egyre nagyobb és leterhelőbbé válik. Az aggodalmaskodás túldimenzionálja a problémákat. „Ezért mondom nektek: ne aggódjatok éltetekért, hogy mit egyetek, és mit igyatok, se testetekért, hogy mivel ruházkodjatok. Nem többé az élet táplálékánál, és a test a ruházatnál?” (Mt 6,25)

Az aggodalmaskodás természetellenes. Nem születünk aggodalmaskodónak. Ez csupán az élet kihívásaira

Az aggodalmaskodás nem segít rajtunk. Nem képes megváltoztatni a múltat. Nem képes kontrollálni a jövőt. Csupán a napunkat teszi tönkre. A probléma miatti nyugtalankodás sohasem oldja meg magát a problémát. „Aggódásával pedig ki tudná közületek meghosszabbítani életét csak egy arasznyival is?” (Mt 6,27)

Az aggodalom hiábavaló. Isten ígéretet tett arra, hogy gondoskodik rólunk, ha az életünk minden területén rá hagyatkozunk. Gyermekként, ha az édesapánktól ebédpénzt kértünk, nem aggodtunk, honnan lesz meg az összeg. Ez az ő problémája volt. Hagyjuk, hogy Isten ténylegesen betölthesse az isten szerepét az életünkben! „Mindezt a pogányok kérdezték, a ti mennyei Atyátok pedig tudja, hogy szükségetek van minderre.” (Mt 6,32)

Hogyan szabadíthatjuk ki magunkat az aggodalmaskodás rutinjából? Először is az életünk minden területén hagyatkozunk Istenre. Rá kell jönnünk, hogy az élet számos tényezőjét nem tudjuk kézben tartani. Amikor aggodunk, úgy tűnhet, mintha tennénk valamit, ám valójában mentális és érzelmi energiánkat pazaroljuk. Ha bízunk Istenben, aki képes kontrollálni a dolgokat, megszabadít bennünket ettől a tehetől. „...a ti mennyei Atyátok pedig tudja, hogy szükségetek van minderre. De keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadnak nektek.” (Mt 6,32–33)

Másodszor, egyszerre csak egy napra koncentráljunk. Olyan gyakran töltjük azzal az időt, hogy a másna-

Boldogmondások

Boldog az a pászka, amelyet szent kezbe vettél, s megtörtél, hogy kiábrázzold megtöretésedet.

Boldog az a pohár, amelyet szent kezbe vettél, s hálával emelted fel, hogy kiábrázzold véred kiontását a bűnök bocsánatára.

Boldog az a szőlőtő, melynek terméséből készült számodra a pohár itala.

Boldogok az olajfák, melyeknek ágai közé felszállt a zsoltárok hangja, amelyeket énekeltél a tanítványaidal az Olajfák hegyére menet.

Boldog a Gecsemáné-kerti föld, melyre veritéked mint vércsepp hullott alá haláltusádban.

Boldog a bíbor palást, melyet királyi hatalmad jelzésére rád adtak, még ha gúnynak szánták is gyarló emberek.

Boldog a töviskorona, a kezdedbe tett nádszál, melyek az emberi cinizmus ellenére is jelezték királyi méltóságodat.

Boldog a keresztfá, mely szülőföldeden nőtt, s melyet válladra vettél, majd magad fölé emeltél a fájdalom útján.

Boldog a Koponyák hegyén magasló kivégző kereszt, mely magára vette vérben kiszzenvedő szent testedet.

Boldog az ecettel töltött szivacs, melyet szenvedő, kiszáradt ajkad érintett.

Boldog a templomi kárpit, mely kettéhasadt szegyenében.

Boldog a föld, melyen a megrendüléstől kősziklák repedtek meg haláloedkor.

Boldog az elhomályosult nap, melyben felsírt a teremtett világ kozmikus megrendülése, midőn kilehelte lelkedet.

Boldog a tiszta gyolcs, melybe ari-mátiai József göngyölte testedet.

Boldog a sziklasír, mely magába fogadta pihenésre meggyötört testedet, s melyben előttd nem feküdt még senki.

Boldog a kő, amelyet angyal hengerített el a sír szájáról.

Boldog az az éjszaka, amely egyetlen földi tanúja volt feltámaszásodnak.

Boldog a húsvét hajnali napfölkelt, mely elsőként ragyogta be diadal-madat.

Boldogok az otthagyt lepedők, melyek lehullottak feltámaszódott testedről, s az összehajtott keszkenő, mely töviskoronától felsebzett fejedet takarta.

Boldog a föld, melyet elsőként érintettek feltámaszódás után lépteid.

Boldog a mező, melyen két tanítványodnak útközben először megjelentél.

Boldog a parázs, a hal és a kenyér a tó partján, melyek szótlanul is kiábrázták megjelenésedet feltámaszódás után.

Boldogok, százsor boldogok azok, akik ma útjuk közben találkozhatnak veled, Urunk, Jézus Krisztus, s meglátják szívükkel dicsőségedet és az előttd hódoló természeti és anyagi világot, amint egykoron és most is mindennek rendeltetésük szerint hódolnak neked, feltámaszódott Úr, győztes Áldozat, drága Isten-Ember! Halleluja!

„Dicsérjétek őt: nap és hold; dicsérjétek őt mind: fényes csillagai! Dicsérjétek őt egeknek egei, és ti vizek, amelyek az ég felett vagytok. (...) Dicsérjétek az Urat a földről, vízi szörnyek és mély vizek ti mind! Tűz és jégeső, hó és köd, szelelvihar, amelyek az ő rendelkezései cselekszik; ti hegyek és halmok mindnyájan, minden gyümölcsfa s mind ti cédrusok; vadak és minden barmok, fergek és szárnyas állatok (...)! Dicsérjétek az Urnak nevét, mert az ő neve dicső egyedül; az ő dicsősége égre-földre kiható!” (Zsolt 148; Károlifordítás)

■ RICK WARREN

(Forrás: Monday Manna)

SZABÓ LŐRINC

Párbeszéd

Félek, Atyám – úgy zúgnak a harangok!
fiatal tükrömet rontja az árny is, a fény is!...
Ne félj, fiam – téged hívnak a harangok,
te vagy a tükrő, te vagy az árny is, a fény is.

Félek, Atyám – megtörtem a harcban, a hitben,
és éhes sárkányok elé ejtem a kardot!...
Ne félj, fiam – megtartalak a harcban, a hitben,
s karommal égig emeled azt a kardot.

Mit ér az ember, mit a vágy meg az önvád,
mit ér törékeny szavam az örült viharban?...
Ne félj, fiam – az a kín, az a vágy, az az önvád
téged tisztít örök-kék égboltta a viharban!

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: „Én vagyok a jó pásztor. Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem. Én örök életet adok nekik.” (Jn 10,11.27–28)

Húsvét ünnepe után a második héten az *Útmutató* reggeli és heti igéi a pásztorolt gyülekezet ideig- s örökkévaló vezetőiről tanítanak. Az Úr Jézus jó pásztoroként a halálból örök életre vezet, így: „Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm.” (GyLK 683) És „Krisztus meghalt mindenkiért, hogy akik élnek, ezután ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámaszt” (2Kor 5,15; LK). Heti igévé lett önkijelentésében Urunk kétszer is tudunkra adja: „Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért.” (Jn 10,11;14a.15b) Dr. Luther szerint: „A jó pásztor jön, keres és megtalál. Igéjével és szentségeivel visszavisz nyájához. Érted adja életét, és megtart az igaz ösvényen, hogy többé el ne tévelyedj. Mind- ebben neked csak annyi részed lehet, hogy fület hallásra nyitod, e kibeszélhetetlen ajándékot elfogadod; pásztorod követed.” A juhok őrzésével s legeltetésével megbízott Péter így összegez: „Mert olyanok voltatok, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és gondviselőjéhez.” (1Pt 2,25) Az Isten gondoskodik választott népe folyamatos pásztorlásáról, „hogy ne legyen olyan az Úr közössége, mint a pásztor nélkül való nyáj”; ezért Mózes az Úr parancsa szerint „maga mellé vette Józsuét, rátette a kezét, és beiktat-ta tisztebe” (4Móz 27,17.22.23). Pál bevallja, hogy az evangélium hirdetéséért végzett apostoli szolgálata során szinte a világ szeméjévé s mindenki söp- redékévé lett, mégis „kérek tehát titeket: legyetek az én követőim” (1Kor 4,16) – mondja –, mert én is Krisztus követője vagyok. Főpapi imájában Jézus pedig ezt kéri, értünk is könyörögve: „...hogy mindnyájan egyek legyenek úgy, ahogyan te, Atyám, énbennem, és én tebenned, hogy ők is bennünk legyenek...” (Jn 17,21) Urunk azt akarja, hogy vele legyenek örök dicsőségében, kiket az Atya neki adott. Ők Jézust követték, aki örök életet ad nekik, s nem vesznek el soha, mert „az én Atyám, aki nekem adta őket, mindennél nagyobb” (Jn 10,29). Az ösgyülekezetekben Isten „adott» némelyeket apostolokul, másokat prófétáku, ismét másokat evangélistáku vagy pásztorokul és tanítóku, hogy fel- készítse a szenteket a szolgálat végzésére” (Ef 4,11–12). Ők Istentől kapott kegyelmi ajándékaikkal tették alkalmassá a hívőket a gyülekezetek szeretetben való építésére. De miért volt erre szükség? Jézus előre tudta: „Mindnyájan meg- botránkoztok bennem ezen az éjszakán, mert meg van írva: Megverem a pász- tort, és elszélednek a nyáj juhai” (Mt 26,31; lásd Zak 13,7). A jó pásztor elme- netele előtt bátorítja juhait: „...higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem.” S egy másik, ugyancsak örök érvényű – bizony, minden más, emberi megoldást ki- záró – önkijelentésével válaszol a tamáskodóknak: „Én vagyok az út, az igaz- ság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam.” (Jn 14,1.6) Dönt- hetünk így: „Jézus a jó Pásztor, vele megyünk. Örök irlalmáról énekelünk.” (EÉ 401,1) Jöjj velem!

■ GARAI ANDRÁS

adott, tanult reakció. Valójában gyakorolni kell, hogy „jók legyünk benne”. Isten teremtményei közül az ember az egyetlen faj, amely képes aggodni. Egyszerűen nem hisszük el, hogy Isten gondot fog viselni ránk. „Nézzétek meg az égi madarakat: nem vetnek, nem is aratnak, csűrbe sem takarnak, és mennyei Atyátok el- tartja őket. Nem vagytok-e ti sokkal értékebbek náluk?” (Mt 6,26)

pi vagy a következő heti történések miatt szorongunk, miközben az az- napi kihívások tornyosulnak a fejünk fölött. Koncentráljunk arra, hogy most mi történik, és ne arra, hogy mi történhetne. „Ne aggódjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggod- dik magáért: elég minden napnak a maga baja.” (Mt 6,34)

Csontokba rekesztett tűz

Chopin-emlékest

Rendhagyó születésnap alkalmával emlékeztek az Evangelikus Hittudományi Egyetem (EHE) Egyházzenei Tanszékének szervezésében április 12-én a kétszáz éve született lengyel zeneszerzőre, *Frédéric François Chopinre*.

Az esten *Kinczler Zsuzsanna* egyetemi adjunktusnak, egyben az est házigazdájának vetített képekkel is illusztrált előadása közben nemcsak a zene poétájának nevezett művész kevésbé ismert művei csen-

dültek fel az EHE kántor szakának tanárai, diákjai és a meghívott vendégművészek tolmácsolásában, hanem beszélgetésre is sor került a születésnap ünnepség keretében. *Oberfrank Pál* színművésszel, a veszprémi Petőfi Színház igazgatójával *Smidéliusz Gábor* Deák téri igazgató lelkész hitről, a művészetéről, valamint a színészi-zenei és a lelkési hivatás hasonlatosságairól cserélte ki gondolatait. A fentről kapott talentumok tudatában tevé-

Balról jobbra: Oberfrank Pál, Kántor Balázs csellóművész, Smidéliusz Gábor, Elek Szilvia zongoraművész

kenykedő művész és a szolgálatra elhívott lelkész sokszor úgy érez – fogalmazták meg –, mint ahogyan

egykor Jeremiás próféta: „Azt gondoltam: nem törődöm veled, nem szólok többé az ő nevében. De per-

szelő tűzzé vált szívemben, csontjaimba van rekesztve.”

■ BODA ZSUZSA felvétele

Alapismeretekről nem alapfokon

Soproni diákok újra a szakmai tanulmányi verseny élmezőnyében

▶ Az Oktatási Minisztérium felügyelete alá tartozó szakmacsoportos szakmai előkészítő érettségi tantárgyak országos tanulmányi versenyén (SZÉTV) az egészségügyi szakmacsoport egészségügyi alapismeretek tantárgyából az Eötvös József Evangelikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola tanulói az idén – az előző tanév után másodszor – ismét sikeresen vették az akadályokat. A 161 fős elődöntő mezőnyéből húsz tanulót hívtak meg az országos döntőbe, közülük hárman a soproni intézményt képviselték.

Az írásbeli és szóbeli vizsgafeladatokból álló, Veszprémben megrendezett döntőben kiválóan szerepeltek az iskola diákjai: *Tóth Vivien* első, *Kottrik Gabriella* második, *Nagy Réka* ötödik helyezést ért el. A felkészülésben szerepet vállaló diákok mellett kiemelendő a felkészítő tanárok, *Tóth*

mezőnyébe. Az országos döntőt Veszprémben bonyolították le március 29. és 31. között. A márciusi hónap az előkészületek jegyében telt; az utolsó két hétben már nemcsak iskolán kívül, de még a szakmai órákon is a versenyre készültünk.

A döntő írásbeli és szóbeli fordulóból állt. Az írásbeli feladatlap kitöltése után nyakunkba vettük a várost, és meglátogattuk a veszprémi várnegyedet. Bár többen többször is figyelmztettek a késői tanulás hátrányaira, azért előkerültek az anatómiafüzetek... A szóbeli tétel minden résztvevőt meglepetésként ért, nehézség találtuk, ennek ellenére mindhárom nyugodtan feleltünk. Délután sétával, este koncerttel telítődöttünk, egyre jobban sikerült visszaállni a normális idegállapotra.

A záró rendezvény színvonalas volt, a közönség és a kulturális műsor után mind a tizennyolc szakmacsoport első három helyezettjét kihirdették. Mivel a mi szakmacsoportunk az első a sorban, nem kellett sokat idegeskednünk az eredményhirdetés alatt... A szakmacsoportos szakmai

A sikeres soproni trió és felkészítő tanáruk

Lászlóné Weisz Zsuzsanna és *Juronits Jenőné* munkája. Az eseményről *Tóth Vivien*, az intézmény végzős diákja számol be.

A 2009. évi szakmai tanulmányi versenyen *Horváth Zsuzsanna* az egészségügyi alapismeretek tantárgyból első helyezést ért el. Akkoriban csak ámultunk az eredményén, bele sem mertünk gondolni, hogy egy év elteltével követni fogjuk őt...

A 2009/2010-es tanévben 161 diák jelentkezett a tanulmányi versenyre, és dolgozta ki az elődöntő feladatsorát, húszan jutottak tovább az országos döntőbe. Iskolánkban hárman is bekerültünk a legjobbak

érettségi tárgyak 2010. évi országos versenyén a következő eredményeink születtek: *Nagy Réka*: 5. hely, *Kottrik Gabriella*: 2. hely és *Tóth Vivien*: 1. hely. Ebből is látszik, hogy igen gazdagon meghozta gyümölcsét a sok felkészülés és felkészítés, amiért felkészítő tanárunknak, *Tóth Lászlóné Weisz Zsuzsanna* tanárnőnek is köszönettel tartozunk!

A verseny sok-sok tapasztalattal is gazdagított minket, hiszen sokban hasonlított az érettségi vizsga menetéhez. Ennek a tapasztalatnak pedig még nagy hasznát fogjuk venni az igazi érettségien. Összességében rendkívül izgalmas, felejthetetlen három napot töltöttünk Veszprémben.

■ TÓTH VIVIEN

„Követségben” a barcasági csángó magyaroknál

(Avagy egy magyarországi és egy erdélyi középiskola egymásra találása)

Kicsi a világ – szoktuk mondani mi magyarok. Hát igen...

Történt még a kilencvenes évek elején, hogy egy tizennégy éves négyfalu (Sácele) illetőségű diák szülei úgy gondolták, tanuljon a gyerek magyarországi középiskolában. Beírták hát a Békéscsabai Evangelikus Gimnáziumba, ahonnan négy év után Budapestre, az evangelikus teológiára vezetett az útja, nem esett messze az alma a fájától, hiszen az édesapja is lelkész. Már lelkészként – pár év kitérő után – visszakerült anya-középiskolájába Békéscsabára, iskolalelkésznek, de a szíve onnan is visszahúzta ősei földjére, a barcasági csángó magyarokhoz. *Ifj. Domokos Jenő* – mert róla van szó – már másfél éve ifjúsági lelkész ott, ahonnan tizennégy évesen elindult. S ő lett az a kapocs, aki összehozta egykori iskoláit, a Békéscsabai Evangelikus Gimnáziumot és a Négyfaluban található Zajzoni Rab István Elméleti Középiskolát.

2009 őszén a „zajzonisok” tettek egyhetes látogatást Békéscsabán, s idén márciusban került sor a viszontlátogatásra.

A hét, 11–14. évfolyamos tanuló egy pedagógus és a „kormányfő”, a gépkocsivezető kíséretében vágott neki az ismeretlennek. Ismeretlennek azért, mert közülünk csupán az egyik diák volt már Brassóban, a többiek még a közelben sem. Sőt akadt, aki egyáltalán nem is járt még külföldön.

A tanulók a fogadó diákok családjainál szálltak meg, a felnőttek pedig – egy korábbi eredetű cserekapcsolat keretében kisújszálási (Magyarország) és pacséri (Szerbia, Vajdaság) kollégákkal és szülőikkel együtt – a római katolikus plébánia vendégszeretétét élvezték.

Igazán gazdag, eseménydús és élvezetes programok résztvevői voltunk. A hét „csúcspontját” a március 15-i, történelmi helyszíneken végzett koszorúzások, a megjelent személyek (köztük *Markó Attila*, Románia kisebbségügyi államtitkára), a megemlékező szavak hitelessége jelentették.

Bennünket, magyarországi magyarokat megkapott az a magyarságtudat, az a szívből jövő őszinte tisztelet a forradalom és szabadságharc ügye, az ősök iránt, amelyet itt személyesen tapasztalhattunk meg. S ez fiataljainkat is megérintette. Álljanak itt bizonyosságul az egyik tizennégy éves lány másnap megfogalmazott szavai, amelyekkel nevelőtanárához fordult: „Tanár úr, az itteni sokkal inkább magyarok, mint mi vagyunk odahaza...”! Intézményünk nevében mi a tömösi-szorosbeli em-

lékműnél helyeztük el a megemlékezés koszorúját.

A házigazda iskola remek elgondolásaként az ünnep előtti napon a tudást és a játékot egyaránt ötvöző, csapatok közötti vetélkedésre, majd – egy másik program keretében – 48–49-es „hetvenkedésre” került sor. Az iskolai „ízt” azonban igazán az jelentette, hogy a magyarországi tanulóknak és tanáruknak módjuk volt tanórák látogatására is.

A hét folyamán számomra külön megtisztelő volt az, hogy a kisváros magyar nemzetiségű alpolgármestere – értesülve a magyarországi vendégekről – hivatalába invitált kötetlen baráti beszélgetésre.

Az ügynevezett hivatalos programokat természetesen a városkának és környékének megismerését célzó lehetőségek oldották.

A diáktanács tagjai kíséretében sétáltunk Brassó középkori óvárosában, majd madártávlatból, a Cenk 673 méter magas tetejéről gyönyörködtünk az azóta több mint 300 ezresre bővült nagyváros panorámájában.

Négyfalu nevezetességei közül egy helyi kolléga élményszámba menő kalauzolása mellett ismerkedtünk a néprajzi múzeumban a helyi történelmi emlékekkel, a csángó, a szász és a román népi hagyományokkal.

A hegyek világában természetesen egy kis hegyi túra sem maradhatott ki a programból, nem kevés gondot okozva a jeges-havas lejtőhöz nemigen szokott alföldi diákoknak. Az utolsó napon pedig két odaadó kollégánól kíséretében és szakszerű kalauzolása mellett tettünk autóbussos kirándulást nagyszerű elődeink szülőhelyein: Zágónban, a *Rákóczi* fejedelmet mindvégig szolgáló *Mikes Kelemen* s a nagy tibeti utazó és tudós, *Kőrösi Csoma Sándor* szűkebb hazájában.

Kovácsnán a vulkáni utóműködés egy-egy jelenségének Magyarországon nem található nyomait láttuk: a Polcsósár látványa, a kénés-szén-dioxidos vizek megkóstolása újdonság volt számunkra. Nem beszélve *Ceaușescu* „elvtárs” árkos vadászkastélyának pompájáról.

A hét lezárásaként – s köszönetképpen – a hazaindulás reggelén kölcsönös ajándékozásra került sor a két iskola és diáktanácsai között. Mi, magyarországiak főként diákok saját kezűleg készített ajándékait vittük. Többek között úgynevezett „szerecsfákat”, amelyek átadása kapcsán – a helyi iskolavezetés mély egyetértése mellett – azt kívántuk a

Zajzoni Rab István Elméleti Középiskola tanulóinak és nevelőtestületének: hozzanak ezek olyan szerencsét az iskolának, hogy legközelebbi látogatásunk alkalmával – mert mindkét fél bízik a folytatásban, s keresi majd ennek lehetőségét – már ne a két éve a gazdasági válság (?) mementójaként félkészen árválkodó, épülő iskolaszárny fogadja az újabb magyarországi látogatókat.

Azt hiszem, az ott tapasztaltak alapján szinte létkérdés is Négyfalu mintegy nyolcezres magyarságának, hogy minél tovább lehessen magyar szót hallani e tájon. Már csak azért is, mert a vendégfogadó diáktanács tagok s szülei-nagyszülei, valamint az iskola tanári karának tagjai között olyan nagyszerű embereket, olyan magyar öntudatú diákokat és felnőtteket ismertünk meg, akik példát mutattak nekünk emberségből, hazaszeretetből, önzetlenségből, vendégszeretetből, de legfőképpen talán magyarságukat megtartani akarásukból. Mindennek – ígértük – „követként” hírt viszünk az anyaországba, Magyarországra.

■ RENCSI FERENC nevelőtanár

MILLENÁRIS

Budapest II., Fény u. 20-22.
2010/04.23.

ZENEMUSIC

20.00 TEÁTRUM

SZÜLETÉSNAPJÁRA

GRYLLUS DÁNIEL 60 ÉVES

KOMPOZÍCIÓ WEÖRES SÁNDOR KÖLTŐI PRÓZÁJÁNAK RÉSZLETEIBŐL
GRYLLUS SAMU HANGSZERELÉSÉBEN ÉS KALÁKA DALOK

ÉNEKESEK:
BOGNÁR SZILVIA | BOTH MIKLÓS
FERENCZI GYÖRGY | PALYA BEA
SEBESTYÉN MÁRTA | SEBŐ FERENC
SZALÓKI ÁGI | SZIRTES EDINA MÓKUS

ZENÉSZEK:
BALÁZS GERGŐ | BALOGH KÁLMÁN
BIZJÁK GÁBOR | BOLYA MÁTYÁS
BORBÉLY MIHÁLY | FRANKIE LÁTÓ
KOVÁCS ZOLTÁN | PÁLHEGYI MÁTÉ
TÖMÖSKÖZI LÁSZLÓ
ÉS A KALÁKA EGYÜTTES:
BECZE GÁBOR
GRYLLUS DÁNIEL
GRYLLUS VILMOS
RADVÁNYI BALÁZS

A Millenaris Nonprofit Kft. a műsorváltoztatás jogát fenntartja!

MILLENÁRIS

Bp. II., Fény u. 20-22.
Tel.: 336-4000 / info@millenaris.hu
www.millenaris.hu

Keresztelés – másképpen

Ha lenne blogom, vagyis internetes naplóm, az utóbbi bejegyzések közül a leglelkesebb biztosan arról az élményemről szólna, amikor a néhány hete átadott békési uszodában négy fiatal bemerítésére került sor.

Az eseményt a medence partján éltem végig, lelkesen, ám kérdésekkel a fejemben. Egyik gondolat a másikat kergette. Persze mindent a mi evangélikus egyházunkkal hasonlítottam össze.

Itt van rögtön a közösség, amely ezt a bemerítést szervezte, a Kegyelem Gyülekezet. Miért nincs nevük a mi gyülekezeteinknek? Tapasztalatom szerint a névválasztás valamilyen

ségével”, ezt nem lehet így felfogni. A jelentése a pár csepp víznek is ugyanaz; így talán a lelki élmény mélyebb. A bemerítendőket tetőtől talpig fehérben vonulnak be a vízbe – a fehér a megtisztultság, a lelki tisztaság, talán a Szentlélek jelképe egyben.

Felnőttkeresztelés. Nyilvánvaló, hogy gyereket nem merítenek be, tehát ez a fajta keresztelés a tudatos életváltásra készülők, megtért híveké. A bemerítés előtt a fiatalok szóban megvallották bűnüket, elmesélték megtérésüket, hálát adtak Istennek, és missziós elköteleződésüknek adtak hangot a hívek teljes odafigyelése, hangos véleménynyilvánítása kö-

(Újra)keresztelkedők a Jordán folyó Keresztelő János emlékére elkülönített részén, az izraeli Yardenitben

jézusi tulajdonságra, isteni ígéretre irányítja a figyelmet, tehát pozitív tartalmú gondolat rejlik benne.

Kérdés maga a bemerítés is. A keresztelésnek ez a fajtája számomra teljesen elfogadható. Szimbolikus értelmet nyer, hogy egy pillanatra az egész test a víz alatt van, a vízzel a bűn lemosódik. Nyilvánvalóan nem áll egyenes arányban a víz mennyisége a megtérés „mély-

zetete. Felszabadultak voltak attól, ami vár rájuk új életükben.

Nyilvánvaló volt számomra, hogy gyülekezetük, amely éneklésével, tapsával, csendes és hangos imádságával mellettük állt ebben a helyzetben, tényleg támogatni fogja a most még botladozó fiatal híveket, akikre – mint tudjuk – annyi buktató és kísértés vár.

■ SZEGFŰ KATALIN

HIRDETÉS

„Biztos, védett kikötő”

2010. május 15., szombat

MISSZIÓI NAP a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben Kíssomlyó

- 09.00 Gyülekezés, énektanulás, köszöntő – Verasztó János kerületi missziói lelkész
- 09.30 Evangelizáció: Zsid 11,1 – Szevevényi János országos missziói lelkész
- 10.00 Előadás: Mindennapok reménysége – Dr. Rókuszfalvy Pál pszichológus
- 11.00 Szünet, éneklés
- 11.15 Előadás: Kereszttyén reménységünk távlatai – Dr. Reuss András professzor
- 11.45 Fórumbeszélgetés: kérdések és válaszok
- 12.30 Ebéd a templom udvarán
- 14.00 Beszámoló a haiti földrengésről
- 14.15 Barangolás a zene világában a reneszánsztól napjainkig – Csizmás András, Iványi Gáspár és Szalkay Dávid zenészekkel
- 15.15 A szombathelyi Reményik Sándor Evangélikus Iskola színjátszó körének előadása
- 15.45 Áhítat: Jel 22,20b – Iltész János püspök

Egész nap színes gyermekprogramok várják a kicsiket és a nagyobbakat is!
A Luther Kiadó egész nap jelen lesz és kedvezményes vásárlási lehetőséget kínál az érdeklődőknek.
A missziói nap résztvevői az egyházkerület vendégei lesznek ebédre.

A missziói nap offertórium a haiti katasztrófa károsultjainak megsegítését szolgálja.

KÉRJÜK, A JELENTKEZÉSEKET MÁJUS 10-IG ADJÁK LE!

ROSTÁNÉ PIRI MAGDA ESPERES
9542 Boba, József A. u. 24.
Tel.: 06 20 824 3040
E-mail: pirimagda@plu.hu

MISSZIÓI NAP a Déli Evangélikus Egyházkerületben Bonyhádi Evangélikus Atlétikai Centrum (a Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium mögött)

- 9.00 Rézfúvós tétel – Kiskőrösi Evangélikus Fúvószenekar
- 9.30 Énektanulás, köszöntések
A házigazda köszöntése: Ónodi Szabolcs igazgató, Kráhlíng Dániel lelkész
- 10.00 Nyitó evangelizáció – A vízen járók reménysége... (Zsid 11,1) – Gáncs Péter püspök
- 10.45 A reménység hálózában – Prof. dr. Csermely Péter hálózatkutatóval, a Bölcske Tanácsa tagjával beszélget Radosné Lengyel Anna kerületi felügyelő
- 11.45 Kerületi díjak átadása
- 12.15 Ebéd
- 14.00 ALTERNATÍV SZIGETEK:
• Reménységmorzsák Csermely Péterrel
• Bonyhádi öböl: Eredendő bűn – könnyűzenei oratórium képekkel
• Dalok mólója – Völgyessy Szomor Fanni
• A reménység színei:
Batak evangélikusok – Mangasi Sihombing indonéz nagykövet Zuluöldtől Szárazdig – Orbán Attila missziói lelkész (Erdély) Imacsónak – bibliakör
• Missziói kikötők: a cigánymisszió, az Interserve, a Wycliffe Bibliafordítók Egyesülete, az Evangélikus Külmissziói Egyesület és az Evangélikus Missziói Központ standjainál
- 15.30 Úti áldás felvonó horgonnyal – Aradi György kerületi missziói lelkész

Gyerekeket egész nap biztosítunk.
Ebédre az egyházkerület gondoskodik.
A nagy busszal érkező csoportok 50%-os támogatást igényelhetnek a kerülettől április 30-ig.

A missziói nap offertórium a haiti katasztrófa károsultjainak megsegítését szolgálja.

Egyéni és csoportos jelentkezés határideje: 2010. április 30-ig írásban az egyházkerületnél.

DÉLI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET
E-mail: deli.kerulet@lutheran.hu
Fax: 06 1 338 2302
1088 Budapest, Puskin u. 12.

MISSZIÓI NAP az Északi Evangélikus Egyházkerületben Városi Sportcsarnok, Salgótarján (Kassai sor 84.)

- 09.00 Érkezés, közben tételzene
- 09.30 Igei indítás: Blatniczky János kerületi missziói lelkész
Köszöntések, közös éneklés
- 10.00 Evangelizáció: Győri Péter Benjámín lelkész
- 10.30 Pódiumbeszélgetés – Moderátor: Horváth-Bolla Zsuzsanna teológus-újságíró
Meghívott vendégek:
• Dr. Mikos Borbála, az MRE Bethesda Gyermekkorházának Haitit megjárta főorvosnője
• Dr. Dér Katalin ókortudós, egyetemi docens, ELTE BTK Latin Tanszék
• Bánffyné Satory Tilda gyógypedagógus
- 11.30 Szünet
- 11.45 Csoportos beszélgetések három helyszínen a három vendéggel
- 13.00 Ebéd
- 14.15 D. Kiss Ildikó – ír kereszttyén zenei koncert
- 15.00 Záró istentisztelet: dr. Fabiny Tamás püspök
- 16.00 Úti áldás: Deme Károly lelkész

Külön szeretettel hívjuk az egyházmegyék fiatalosságát és a kisgyermekes családokat is!
Gyermekmegőrzésről és gyermekprogramokról az egész nap folyamán gondoskodunk!

A missziói nap offertórium a haiti katasztrófa károsultjainak megsegítését szolgálja.

A Luther Kiadó egész nap jelen lesz és kedvezményes vásárlási lehetőséget kínál az érdeklődőknek.
A missziói nap résztvevői az egyházkerület vendégei lesznek ebédre.
A nagy busszal érkező csoportok 50%-os támogatást igényelhetnek a kerülettől április 30-ig.

KÉRJÜK, A JELENTKEZÉSEKET MÁJUS 7-IG ADJÁK LE!

BLATNICZKY JÁNOS DÁNIEL KERÜLETI MISSZIÓI LELKÉSZ
2699 Szügy, Mikszáth út 4/a.
Mobil: 06 20 824 2856
E-mail: janos.blatniczky@lutheran.hu
Web: http://szugy.lutheran.hu/misszioidnap

Meghívó logókiállításra

A Magyarországi Evangélikus Egyház logópályázatára érkezett pályaművek válogatásából a Luther Kiadó az evangélikus könyvesboltban (1085 Budapest, Üllői út 24.) kiállítást rendez, melyet április 30-ig, hétköznapokon 9 és 17 óra között minden kedves érdeklődő megtekinthet.

Vásárlóink leadhatják szavazataikat a nekik legjobban tetsző tervre, így a közönségdíjas pályázó egy értékes könyvet kap ajándékba.

HIRDETÉS

A kántorképző nyári tanfolyamai

A főtí Evangélikus Kántorképző Intézet szeretettel várja a jelentkezéseket az idei *nyári tanfolyamokra*, melyek időpontjai (és vezetői) a következők:

- I. június 24. – július 10. (Bence Gábor)
- II. július 15–31. (Abaffy Nóra)
- III. augusztus 3–19. (Kertész Botond)

Jelentkezési határidő: május 25.

Jelentkezni a feltüntetett határidőig lehet levélben (2151 Fót, Berda J. u. 3.) vagy e-mailben (kantorkepzo@citromail.hu). A jelentkezéshez, kérjük, mellékeljenek *lelkési ajánlást* és rövid zenei életrajzot. Ez utóbbit pótolhatja és a jelentkezés adminisztrációját megkönnyíti a címünkről kérhető, illetve honlapunkról (kantorkepzo.lutheran.hu) letölthető jelentkezési lap használata, de lelkési ajánlás ebben az esetben is szükséges. A tanfolyamokkal kapcsolatos tudnivalókról a résztvevőket levélben értesítjük. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

HIRDETÉS

A Magyar Protestáns Tanulmányi Alapítvány felvételt hirdet a Protestáns Felsőoktatási Szakkollégiumba (1121 Budapest, Eötvös út 35.) a 2010/2011-es tanévben nappali tagozatos, protestáns egyetemi és főiskolai hallgatók számára. Információk a felvételi feltételekről a www.mpta.hu honlapon vagy az 1/391-9050-es telefonszámon. A jelentkezések beérkezési határideje május 24.

Kő kántata húsvétkor

Zenes áhítat volt húsvétvasárnap a nyíregyházi Nagytemplomban. Ez alkalommal *dr. Kovács László Attila* lelkész, orgonaművész *Kő kántatájának* a IV., V., VI. tétele csendült fel. Közreműködött a gyülekezet énekkara, a Harmónia Kórus, a Vikár Sándor Zeneiskola alkalmi zenekara, *Fenyvesi Zolt* (szólóénekes) és *Kiss Zoltán* orgonaművész, a templom kántora. Vezényelt a szerző.

Istentiszteleti rend • 2010. április 18.

Húsvét ünnepe után 2. vasárnap (Misericordia Domini). Liturgikus szín: fehér. Lekció: Jn 10,11–16; 1Pt 2,21–25. Alapige: Ez 34,1–16. Énekek: 334., 261.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Jorsits Attila; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Jorsits Attila; **II., Húvösvölgyi út 193., Félé** de. 10. (úrv.) Zászkaliczky Pál; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (összegyülekezés napja) Donáth László; du. 2. (kiállítás megnyitó); **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstücsk M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv.) Gáncs Péter; du. 6. (ifjúsági) Pelikán András; **VII., Városligeti fasor** 17. de. 11. (úrv.) Pelikán András; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Kulcsár Zsuzsanna; de. 11. (úrv.) Kulcsár Zsuzsanna; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (családbarát istentisztelet) dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Verasztó János; **Zuglói, XIV., Lócsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; du. 6. (úrv., Új Találkozás); **Rákospalota, XVI., Régi Főti út 72. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicásn Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere** 10–11. de. 10. Fekete Gy. Viktor; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; **Rákocsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Grendorf Péter; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Grendorf Péter; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Hulej Enikő; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Hulej Enikő; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafoke, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára; **Soroksár, Otthon Közösségi Ház, Sztítás u. 112.** du. 4. Győri János Sámuelné; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza.

Összeállította: BODA ZSUZSA

A Magyarországi Evangélikus Egyház is támogatta dr. Genersich Sámuel hasonmás sírkövének lócsei felállítását

A Semmelweis Egyetem jogelődjének neves patológusprofesszora és az 1910–11-es tanévben rektora volt *dr. Genersich Antal*, az MTA rendes tagja. Nagypapjának – *Genersich János* teológusprofesszornak – egyik testvére volt *Genersich Sámuel*, aki 1768-ban született Késmárkon. Bécsben szerzett orvosi diplomát, és 1844-ben bekövetkezett haláláig Lőcsén a városi fizikus (orvos) tisztét töltötte be.

Személyében a Szepesség és a Tatra egyik első növénykutatóját is tisztelhetjük, aki a Tátrát járva több száz növényt írt le és publikált az 1789-ben Lőcsén kiadott botanikai főművében. Munkásságára hivatkozott *Kitaibel Pál* és a *Magyar füvészkönyv* szerzőpárosa, *Diószegi Sámuel* és *Fazekas Mihály* is.

A hasonmás kő felállítását – mások mellett – támogatta a Nemzeti Civil Alapprogram, a Semmelweis Egyetem, az Igazságügyi Orvostanért Alapítvány, a Dr. Genersich Antal Alapítvány és a Magyarországi Evangélikus Egyház.

■ TANKÓ ZITA

A lócsei evangélikus temető

▶ A lócsei evangélikus temető 1934-ben a legszebb csehszlovák temetők versenyében az első helyezést kapta. Ez az első helyezés 1944-ig tartott. Egységben mutatja be a sírkert az egyes – főleg a 18. és 19. századból származó – művészi sírköveket, melyek a város egykor élt evangélikus lakosainak végső nyughelyeit jelölik. Közülük nagyon sokan a társadalmi élet vezető személyiségei voltak. Sajátos helyen, a temetőben sétálva emlékezünk rájuk, utódaikra és rokonaikra.

Először is tájékozódjunk az időben. Nézzünk visszafelé. A mi lakóterületünkön már a régi időkben is szokás volt a halottakat sírokba temetni. A középkorban a sírokat legnagyobbbrészt fakeresztekkel jelölték, később kőkeresztekkel vagy más szimbólumokkal. Általában a templomok köré temetkeztek. A fontosabb személyiségeket a templom alatti kriptákban helyezték el, a legjelentősebbeket szarkofágokban. Így volt ez Lőcsén is. Változást *II. József* rendelete hozott, amely higiéniai megfontolásból elrendelte, hogy a halottakat a lakott területeken kívül temessék el.

A reformáció megindulását követően a városbeli hívek 1544-től kezdtek az *Ágostai hitvalláshoz* csatlakozni. Az ellenreformáció törekvései az életről és a halálról való hit alapján megosztották Lőcse lakóit.

Az evangélikusok első artikuláris temploma a városfalon kívül épült. Körülötte temették el a halottaikat. 1687-ben alakult ki e temető, az evangélikusok ekkor vettek egy telket erre a célra *Csáky gróftól*, s mivel lakott területen kívül volt, használhatták a temetőt a későbbiekben is. A legrégebbi sírok már nincsenek meg, maradványaik nem azonosíthatók. Az értékebb sírtáblákat beépítették a temető kerítésfalába. A temetőben főleg klasszicista és empire sírkövek vannak a 19. századból. Némelyiket közülük a szepességi szobrász, *Faragó József* (1820–1895) készítette. Ő 1853-ban telepedett le Lőcsén.

Később márvány síremlékeket emeltek, más, jelentősebb városokhoz – Ostrava, Budapest, Igló, Késmárk – hasonlóan Lőcsén is. De nagyon sokszor csak egy kis domb jelzi a régi sírt.

1712–1713-ban, *Pfannschmidt* lelkész szolgálata alatt sikerült egy másik fatemplomot építeni, hasonlóan a ma is álló késmárki templomhoz, amely a lócsei után két évvel készült el. 1722-ben kis kápolnát és falazott kaput építettek hozzá, és ez máig fennmaradt.

A temetőbeli templom 1837-ig állt. Ekkor az evangélikusok – a város más felekezeti lakóinak támogatásával – klasszicista stílusú kőtemplomot építettek a város főterén. A temetőben álló fatemplomból átvitték az értékeket – a tetőkeresztet, a barokk keresztet az oltárról, valamint a barokk orgonát – az új templomba.

1895-ben a temetőben is emeltek egy kis kápolnát, mely egyúttal végső nyughelye *Hermann Gusztávnak*, aki a 19. században a helyi egyház legkiválóbb támogatója volt.

Sajnálattal kell megállapítanom, hogy a temető jelenlegi állapota nyomorúságos. Sok síremléket egészében vagy részeiben megrongáltak, eltulajdonítottak – az elmúlt fél évszázadban a felújítás minimális volt. A renoválásnak igényesnek kellene lennie, de ez sokszor lehetetlen. Ennek ellenére kötelességünk megőrizni ezt az értékes területet, ahol eleink végső nyughelye találtak, hogy békében pihenhessenek.

Kötelességünk, hogy minél szélesebb körrel, a hozzánk látogató turistákkal is megismertessük ezt a nemzeti kulturális emlékhelyet.

Kérem olvasóimat, főleg az itt eltemetettek utódait, rokonait, de azokat a látogatókat is érdeklődőket is, akik a temetői *Utaskísérőben* közölt adatokat hitetlen kiegészíthetik, küldjék el címemre észrevételeiket, hogy a következő ismertető ezáltal is gazdagodjon.

■ ASTRID KOSTELNIKOVA-ZWILLINGOVA PHD
művészettörténész, a Lócsei Evangélikus Egyházköztség felügyelője
E-mail: milan.kostelnik@stonline.sk

A temetőről készült részletesebb ismertető a www.locseitemeto.eoldal.hu címen érhető el.

A hónap könyvcsoportja – áprilisban a Luther Kiadótól mindössze 1000 forintért

- **Veled egy életen át – Gondolatok a szerelemlről és a házasságról**
Szerk. D. Szébk Imre
- **Vajta Vilmos: Hitből fakadó élet**
- **Juliana Ray: Jövevények és vándorok. Egy család három nemzedéke az Útra talál**
- **Válogatott zsoldárok Bodrog Miklós fordításában**
- **Christoph Klein: Fény az út végén**

Vásárolja meg a hónap könyveit kedvezményesen! A könyvcsoport ára: 1000 forint.

<http://bolt.lutheran.hu/> • E-mail: kiado@lutheran.hu • Fax: 1/486-1229 • 1085 Budapest, Üllői út 24.

Tükörben a világ

Kiállítás az emberi természetről és a fenntartható fejlődésről

► Mire van szüksége egy emberi lénynek? Sokféle választ adhatunk e kérdésre, de egy biztos: bármit teszünk is, az hatással van a környezetre és a körülöttünk élő többi emberre. Az április 13-án az Iparművészeti Múzeumban nyílt kiállítás felfedezőútra hív minket: miközben kitekintünk a világra, saját magunkat is megpillanthatjuk a tükörben.

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Jerabek-Cserécs Csilla

kat a rögtönzött varrodába... Hétköznaponként érdekes rövidfilmeket tekinthetünk meg, esti borkóstoló és beszélgetés várja az érdeklődőket, de

zettudatosságot, és különösen fontosnak tartja a fenntartható alternatívák bemutatását. A szervezők szeretnék, ha a kiállítás az ország több részébe is eljutna. A szeptemberi átlomás Szentes, de a szervezők további helyszínteket is várnak az alábbi elérhetőségen: Hankó Gergely, gergely@okopack.hu.

A kiállítás április 14. és május 16. között tekinthető meg az Iparművészeti Múzeumban (1091 Budapest, Üllői út 33-37.; 3-as metró, Ferenc

körúti megálló). Nyitva: keddtől vasárnapig 10-től 18 óráig, hétfőn zárva. Iskolai osztályok számára tárlatvezetést is tartanak, mely körülbelül másfél órát vesz igénybe. Ehhez időpont-egyeztetés szükséges: Kőrösi Piroska, tukor@okopack.hu.

Az ÖKO-Pack Nonprofit Kft.-nek köszönhető a hulladékkezelés megelőzését, a szelektív hulladékgyűjtést és az újrahasznosítást népszerűsítő *Hulladékból termék* vándorkiállítás is, melyet 2006 óta harminchat hazai nagyvárosban majdnem kétszáz ezren láttak. Ez szintén a napokban, április 20-án nyílik Szarvason a Szent István Egyetem Víz- és Környezetgazdálkodási Karának aulájában. A kiállításon száz hazai hulladékfeldolgozó és -hasznosító vállalat szelektíven gyűjtött, majd újrahasznosított hulladékból készített termékei láthatók május 12-éig munkanapokon 8 és

18 óra között. A kiállítás mottója: Gyűjtsünk szelektíven, mert hasznosul! Mindkét kiállítás ingyenesen látogatható.

■ ÖSSZEÁLLÍTOTTA: JCS Cs Forrás: www.tukorbenavilag.hu, www.hulladekboltermek.hu

Az elmúlt közel másfél évben immáron negyedszer nyitja meg kapuit a *Tükörben a világ* című kiállítás, amely tulajdonképpen egy színes, kacskaringós vízió temérdek installációval és játékkal.

A kiállítás központi kérdésére – Mire van szüksége egy emberi lénynek, és mi ennek a hatása a környezetére? – az alkotók válaszul tíz izgalmasan berendezett szobát áldottak meg, *Manfred Max-Neef* chilei közgazdász filozófiája alapján. Minden egyes szoba kapott egy nevet, amelyre felfűzték a kiállítás anyagát, és amely támpontot ad a téma körülményére, a beszélgetésre: *Tudás, Túlélés, Választás, Alkotás, Identitás, Pihenés, Biztonság, Szeretet, Álom, Rézvélet*.

A kiállítás – az alapötlettől a kivitelezésig – a *Tükörben a Világ* csapat munkája, amely a *Zöld Fiatalok Egyesület* és a *Cellux Csoport* tagjaiból alakult. Céljuk a fiatalok figyelmének ráirányítása korunk globális társadalmi és környezeti kihívásaira. Üzenetük, hogy az ember cselekvő lény, aki a szűkebb-tágabb világ történéseinek nem passzív elszennvedője, hanem kreatív alakítója. Keresik annak lehetőségeit, hogyan élhetünk etikus, fenntartható és harmonikus módon.

A kiállítás ideje alatt egész programsorozat várja a látogatókat – felnőtteket, gyerekeket egyaránt. A vasárnapi kreatív pikniken megismerkedhetünk például a madárbarát kert fogalmával, kialakításával, a komposztálás és a megújuló energiák használatának házi praktikáival, de az egyre népszerűbb (városi) biciklizés is fókuszba kerül, vagy elvihetjük régi, megunt, elszakadt ruháin-

cserélhetünk vegetáriánus recepteket is. Mindenképpen érdemes megnézni a részletes programajánlatot a honlapon.

A kiállítás fő támogatója az ÖKO-Pack Nonprofit Kft., mely már évek óta kiemelten népszerűsíti a környe-

EVÉL & LEVÉL

Gratuláció a levélíróknak

Tisztelt Szerkesztőség! Örömmel olvastam az előző lapszámuk 10. oldalán közzétett négy levelet, melyekkel maximálisan egytértek. Köszönet illeti Önöket, hogy megjelentették ezeket. Három levélíró telerőnnyel és elhatározással, így személyesen gratuláltam nekik bátorságukhoz, nagy tájékozottságukhoz és a nyolcvan év körüli korosztályukat meghazudtoló szellemi frissességükhöz.

Pelikán Pálné afeletti „félelméhez”, hogy csak „igen kevés” templomból tűntek el a nemzeti zászlók, csak annyit jegyeznek meg, hogy az általam mostanság felkeresett katolikus templomokban már nagypénteken is látható volt a (piros-fehér-zöld) zászló... Lehet, hogy a legnagyobb létszámú magyarországi egyház vezetősége máshogy értelmezi „a horizontális és a vertikális” síkot...? Testvéri üdvözléssel:

NÉMETH MIKLÓS (Sopron)

Jegyzetlapok

Napló, 2009

Szómáliai tigrisek. Megdöbbentő adat: alig van már belőlük, csak mutatóban, egy parkban szaladgálnak körbe-körbe. Pedig gyönyörűek, fenségesebbek, hatalmas fogaik messziről kivillannak. És a többiek? Valaha igazi királyok voltak, ma pedig pusztuló foglyok. Egy francia tudós azt tervezi, hogy a rezervátumban sýnlődőket (a nőstényeket) szaporítja az őserdei hímeikkel, így talán az újszülötteknek is lesz reményük a továbbélésre.

Örök tanár. Nemcsak hazai elődeitől tanult *Kosztolányi*, hanem külföldiektől is. Az egykorúaktól, sőt a nála fiatalabbaktól. *Krúdyról* ezt írta: „Az élet gazdagsága az övé, az a kincs, hogy mindent másképpen lát, mint a többiek.” Móríciban azt csodálja, hogy „úgy dolgozik, mint a természet, biztosan és bátran”. Bartókban, hogy „testi mivoltában is arányos, felhúrozott és zengő”. *Rippl-Rónai József*, a nagy festő is ott van *Egy ég alatt* című kötetében: „Szívem mélyén mindig érzem, hogy költő, varázsos, boszorkányos, olyan, amilyen kevés él ma a föld hátán.” Páratlan tudással, leleménnyel talált rá a legjobbakra, s a művészet bonyolult, rejtőző titkairól írt megállapításait nem kezdte ki az idő.

Fiatalok. Isten egyik legszebb ajándéka a templomba betérő fiatal fiúk és lányok csapata. Ünneplőbe öltözött szívekkel énekelnek és imádkoznak. Egyre ragyogóbb lesz az arcuk a gyorsan pergő időben. Elfogyhatatlan boldogság, hogy együtt vannak. Megismerik egymást, barátságot kötnek, mosolyognak, egymás szavába vágnak, nevetnek, és van, aki sírásra fakad a feltámadó emlékektől. Sokan az ország legtávolabbi részéről jönnek, kora hajnalban kelnek, hosszú órákat várakoznak, hogy itt lehessenek. Mind egy-egy kis külön csoda, mégis mennyire egyformák, szépek és sebezhetőek.

Kis csodák. Több bizalommal és hittel kellene élni. Van valami remény az élet legmélyén is. Kis csodák a szegénység fojtó szorításában. Seholy nem tudnak az emberek ilyen öntudatosan nélkülözni, mint itt, Magyarorszá-

gon. Több bizalommal élni, nem lakadó figyelemmel, hogy észrevegyük Isten legkisebb ajándékát is. Egy szót, egy biztató szót csupán. Tanulni tőlük, a szegényektől, fáradt mosolyukból és mozdulatukból megtanulni azt az optimizmust, amelytől nehéz életüket nem adják föl, megmaradnak embernek a kegyetlen világban.

Balázs Károly. Véletlenül került a polcra a hatalmas kézikönyv. A tíz éve megjelent műről a leghivatottabb, *Ritoók Zsigmond* akadémikus írta: „A magyar szakirodalomban egyedülálló művet tart az olvasó a kezében. Senki, aki az Újszövetséget tanulmányozza, nem nélkülözheti e könyvet.” Ehhez az elismeréshez nincs mit hozzátenni. Talán annyit, hogy maga a szerző teológus, volt gazdagrém lelképásztor. Az *Újszövetségi szótár* 1965-ben kezdte írni, és 1998-ban fejezte be. Harminchárom évi megfeszített munka! Egy emberöltő alázatos fáradozása. És ebből kilencet ágyban fekvő (halálos) betegként töltött el. Joggal mondhatjuk, a szerző Isten élő csodája: minden orvosi vélemény ellenére képes volt befejezni élete fő művét, s megérte a kiadását.

Három Grácia. Fiatalok a 156-os buszon. Végzős orvostanhallgatók, vidámak és nagy hangúak. A szőke hajú megjegyzi: „Nagyon várom már a boncolást.” A másik kettő felujjong: „Tök jó lesz!” Boldogan összeütköznek a te nyeregüket. Kis szünet után az alacsony folytatja: „Én egy fiatal férfinak örülnék a legjobban.” A többiek is elnevetik magukat, majd megfordulnak, és végigpásztázzák a didergő utasokat. Mire a végállomásra érünk, gondolatban mindenkit felboncolnak, a férfiakat kiválogatják, és néhányat magukkal visznek.

Nézni és látni. Borzalmas a világ: amerre nézek, mindenütt pusztítás és gyűlölet. Szörnyű az ország: mindenütt korrupció és közönyösség. Csak a vidék maradt, az eldugott kis falvak, s néha egy barát, fiatal család sok gyerekekkel. Egy-egy igaz könyv és gyógyító zene. Minden más borzasztó. Talán segít még Isten.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

HIRDETÉS

Pályázati felhívás intézményvezetői állás betöltésére

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma pályázatot hirdet a pogányi Baldauf Gusztáv Evangélikus Szeretothon intézményvezetői állásának betöltésére.

A pályázattal betöltendő munkakör: intézményvezető, akinek feladatköre az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. tv. 19.§-a határozza meg.

Munkahely: Baldauf Gusztáv Evangélikus Szeretothon (7666 Pogány, Széchenyi u. 18.)

Pályázati feltételek: a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló I/2000 (I. 7.) SZCSM-rendelet 3. sz. mellékletében meghatározott képesítés; a 257/2000. (XII. 26) kormányrendelet 3.§-ának (3) bekezdése szerinti szakmai gyakorlat; magyar állampolgárság; büntetlen előélet.

Előnyt jelent: hosszabb idejű vezetői gyakorlat; evangélikus egyháztagság; idegennyelv-tudás; B kategóriás jogosítvány; felhasználói szintű számítógépes ismeret.

A pályázathoz csatolni kell: iskolai végzettséget igazoló okiratot; a szociális szakvizsga bizonyítványát vagy a pályázó nyilatkozatát arról, hogy a kinevezést követő 2 éven belül vállalja a szociális szakvizsga megszerzését; önéletrajzot és részletes szakmai életrajzot; az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programot és szakmai helyzetelemzésre épülő elképzeléseket; 30 napnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt; keresztlevelet; lelki-ajánlást a pályázó gyülekezeti lelkészétől; a 257/2000. (XII. 26) kormányrendelet 3.§-ának (3) bekezdése szerinti szakmai gyakorlat munkáltató általi igazolását.

A pályázat beérkezési határideje: 2010. május 30.

A pályázat benyújtásának helye és módja: Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Iroda titkársága, 1085 Budapest, Üllői út 24. I. em. A pályázatot 3 példányban, ebből 2 darabot papír alapon, 1 darabot pedig a pályázatot tartalmazó elektronikus adathordozón (CD-n) kérjük benyújtani. A pályázatot zárt borítékban kérjük beküldeni az alábbi jelíggel: „Baldauf Gusztáv Evangélikus Szeretothon.”

A pályázat elbírálásának rendje: az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény szerint.

A megbízás időtartalma: a kinevezéstől számított 6 év; az állás az elbírálást követően 2010. július 1-jétől betölthető, 3 hónapos próbaidővel.

Bérezés: a közalkalmazotti bértáblázat alkalmazásával megegyezés szerint.

A pályázattal kapcsolatban felvilágosítás kérhető a 20/770-4336-ös telefonszámon.

HIRDETÉS

Meghívó missziói konferenciára

Szeretettel hívjuk a testvéreket április 24-én, szombaton 10 órára a miskolc-tetemvári református gyülekezetben (Deszktemplom, Tetemvár felső sor) tartandó missziói konferenciára. Ezen az alkalmon szeretnénk dr. Keszi Krisztina orvos-misszionárius ünnepélyesen újra kibocsátani, mielőtt visszatér zambiai missziói szolgálatába. A konferencia dél-köri szeretetvendégséggel ér véget.

HÍREK, HIRDETÉSEK

HIRDETÉS

A Luther Kiadó a könyvfesztiválon

A Luther Kiadó szeretettel vár minden kedves érdeklődőt és vásárlót a budapesti nemzetközi könyvfesztiválon (BNK).

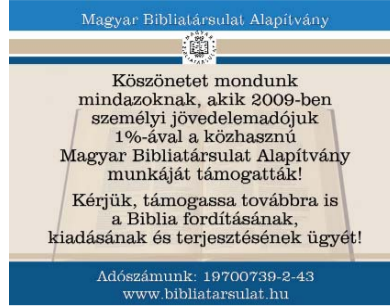
Az idei év újdonsága, hogy a Luther Kiadó, a Kálvin Kiadó, a Magyar Bibliatársulat, a Harmat Kiadó és a Szent István Társulat egy központi helyen lévő, az eddigieknél nagyobb alapterületű közös standon várja vásárlóit kedvezményekkel és újdonságokkal.

Időpont: április 22–25.

Helyszín: Budapest, Millenáris, a Jövő Háza földszintje, 22-es stand.

A BNK részletes tájékoztatóját és a közel négyszáz program leírását megtalálják a www.bookfestival.hu oldalon.

További információ: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 20/824-5518. Fax: 1/486-1229. E-mail: kiado@lutheran.hu. Honlap: www.lutherkiado.hu

APRÓHIRDETÉS

A Jézus Testvérei Rend köszönettel fogad ajándékba – helyszíni olvasás céljára – környezetvédelmi-teremtésgondozási könyveket. 20/775-3772.

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

WWW.EVANGELIKUSELET.HU

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Fülöp megkeresztelte az udvari főembert. Amikor kijöttek a vízből, az Úr Lelke elragadta Fülöpöt, és nem látta őt többé az udvari főember, de örvendezve haladt tovább az útján. ApCsel 8,38–39 (1Sám 2,1; Jn 10,11–16/27–30; 1Pt 2,21b–25; Zsolt 87) Istenem, szeretném megköszönni neked azokat az embereket, akiket eddigi életem során hozzáam küldtél, amit rajtuk keresztül végeztem bennem. Milyen alázattal tudtak továbblépni, én pedig milyen hálával emlékezem rájuk! Tudom jól, hogy ezeknek a találkozásoknak te voltál a létrehozója, megszervezője. Lelkiben meggazdagodva mehettem tovább az utamon. Kérlek, használd engem is ugyanúgy, ahogyan annak idején ők voltak a te eszközeid.

Hétfő

Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki, és rendeltetek titeket arra, hogy elmenjétek és gyümölcsöt teremjétek. Jn 15,16 (Ézs 41,9; 4Móz 27,12–14/15–23; Ef 3,14–21) Időnként nagy jelentőséget tulajdonítunk a döntéseinkre. Igen, mondogatjuk, ekkor és ekkor ez és így határoztam. De Isten mellett nem mi döntöttünk, hanem ő keresett minket már sokkal hamarabb, mint ahogyan mi gondoltunk erre. Sokkal hamarabb igent mondott létezésünkre, egész valónkra, mint ahogyan mi választottuk az ő útját. Nem a mi döntésünk volt, hanem az övé. Ezért aztán biztosan megtart bennünket ez a döntés.

Kedd

Hogyan követhetném el ezt a nagy gonoszságot, vétkezve az Isten ellen?! 1Móz 39,9c (Gal 2,16; 1Kor 4,9–16; Ef 4,1–6) Az élet néhány helyzetében úgy adódik, hogy jogi értelemben vagy az általános gyakorlat szerint megtehetnénk valamit, de a szívünkbe írott törvény mégis nemet mond rá. A „világ” sokszor nem érti ezt. „Hogy lehetsz ilyen balek?” „Hisz mindenki ezt teszi!” Mégis: nekünk nem mindenkihez kell igazodnunk, hanem a szívünkben lakó Istenhez...

Szerda

Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját. Jel 2,10c (Ézs 66,22; Jn 17,20–26; Ef 4,7–16) „Hívtség”. A réges-régi magyar szó még magában hordja a teljesebb jelentést. Az tud igazán hűséges lenni, akinek hite van. A két szó azonos töről fakad. Hited és hűséged jutalmaként Istentől kapod majd meg koronádat.

Csütörtök

Jézus mondta: „Aki hozzám jön, hallja beszédeimet, és azok szerint cselekszik: megmutatom nektek, kihez hasonló. Hasonló ahhoz a házépítő emberhez, aki leásott, mélyre hatolt, és a közziklára alapozott: amikor árvíz jött, beleütközött az áradat abba a házba, de nem tudta megingatni.” Lk 6,47–48 (Zsolt 62,7; Ef 4,8–10/11–16; Ef 4,17–24) Istenem, ha te vagy az életem alapja, nem ingadozom. Néha olyan viharokkal és áradatokkal támad az élet, hogy ha nem benned gyökereznék, elsöpörne engem is. Köszönöm, hogy benned vannak az alapjaim!

Péntek

Én, Jézus küldtem el angyalomat, hogy ezekről bizonyosságot tegyen nektek a gyülekezetek előtt. Én vagyok Dávid gyökere és új hajtása, a fényes hajnalcsillag. Jel 22,16 (4Móz 24,17b; Mt 26,30–35; Ef 4,25–32) Tündökölsz, mint egy vezérlő csillag. A legfényesebb mind között. Minél sötétebb az éjszaka, annál jobban látható a te fényed. Vezess engem, amikor életem éjszakába hajlik. Mutasd az utat, amikor semmi más útmutatást nem kapok.

Szombat

Ti étek ez az ígélet és gyermekeiteké, sőt mindazoké is, akik távol vannak, akiket csak elhív az Úr, ami Istenünk. ApCsel 2,39 (1Sám 12,22; Jn 14,1–6; Ef 5,1–14) Isten számára nincsenek távolságok. Ha távol érzed is magad tőle, mégis nagyon közel van hozzád. Isten a legmagányosabb pillanatban is karnyújtásnyira van. Annyi minden változik, alakul, formálódik, ám az ő ígérétei szilárdan megmaradnak. Ha semmi más nincs, amiben megkapaszkodhatnál, semmilyen korlát vagy fogódzó, ő akkor sem feledkezik meg rólad és a neked tett ígéretekről.

■ BALOGH ÉVA

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból április 18-ától április 25-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>21.05 / m1 Twist Olivér (angol–cseh–francia–olasz filmdráma, 2005) (130') Az árva házban dolgozó és éhezõ fiúk sorsot húznak: ki álljon oda a marcona felügyelõ elé azzal, hogy több ételt szeretne. Twist Olivér húzza a rövidebbet, így neki jut a hálátlan feladat. Az incidens miatt bajkeverõnek minõsítik, és kirakják a szûrét az árva házból is, bárki magához veheti, akinek ingyen munkakerõre van szüksége. Mr. Sowerberrynek, a temetkezési vállalkozónak a mûhelyébe kerül, ahol egy másik fiú provokáció miatt igazságtalanul verést kap, ezért megszökik, és elindul étlen-szomjan London felé az országúton.</p>	<p>5.05 / m2 Az Árpád-kor templomai (magyar dokumentumfilmsorozat, 1999) Pannonhalma 8.30 / Duna Tv Isten kezében (olasz dokumentumfilm, 2005) (81') 11.35 / PAX Életévszakok. Scholz László nyugalmazott evangélikus lelkész mesél életérõl, hivatásáról 12.55 / m2 Záróra. Górgy Gábor (ism.) 14.00 / Bartók rádió A hét zeneszerzõje: Carl Maria von Weber 1. rész: Felhívás keringõre 20.00 / Duna Tv Sohaország (amerikai filmdráma, 2004) (99') 20.35 / PAX A szeretet iskolája (dokumentumfilm) (13')</p>	<p>5.20 / m1 Hajnali gondolatok 14.35 / RTL Klub A kisfiamat nem adom (amerikai filmdráma, 1994) (100') 16.15 / PAX Én vagyok a világ Kenyere A Zákus Médiacentrum evangélikációs mûsora 17.34 / M. Katolikus Rádió Rádadás Beszélgetés Benedek Miklós színész-rendezõ-egyetemi docenssel 21.05 / Duna Tv Hogy állunk, fiatalember? (fekete-fehér magyar filmdráma, 1963) (77') 22.40 / Bartók rádió Hangfogó Szergej Rahmanyinov zongorázik</p>	<p>10.20 / m2 Századfordító magyarok Zelk Zoltán (1906–1981) (50') 13.30 / Kossuth rádió „Te benned bíztunk eleitõl fogva...” A református egyház félórása 14.35 / m1 Kormányváró Heti információs mûsor 14.45 / Duna Tv Az országunk háza színes (magyar ismeretterjesztõ filmsorozat, 2008) (20') 1. rész 20.00 / M. Katolikus Rádió Tõprengõ Hol lakik az Isten? 20.00 / Duna Tv Malabar hercegnõje (francia filmdráma, 2004) (91') 21.00 / PAX Joyful Gospel (dokumentumfilm) (51')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>8.55 / Duna Tv Lélek Boulevard (magyar szórakoztató mûsor, 2009) (26') Rúzs Magdolna énekesnõ 9.34 / M. Katolikus Rádió Akvarell Kulturális paletta 11.04 / TV2 A kis nyírfaliget (francia–német–lengyel filmdráma, 2003) (91') 12.00 / Kossuth rádió Déli harangzó a kemesemihályfai evangélikus templomból 20.00 / Duna Tv A Föld (feliratos angol–német dokumentumfilm, 2007) (96') 20.30 / Kossuth rádió Kultúrkör 17. budapesti nemzetközi könyvfesztivál</p>	<p>10.40 / m2 Nyugat 100. Fogadj örökbe! – Szabó Lõrinc (25') 13.34 / M. Katolikus Rádió A magyar mûvészet élõ legendái. Beszélgetés Makk Károly Kossuth-díjas rendezõvel 14.35 / Duna Tv Nyelvében él a nemzet (magyar dokumentumfilmsorozat, 2008) (40') 6/1. rész: Kárpátalja 14.35 / PAX Nemzeti parkjaink (ismeretterjesztõ sorozat) Fertõ–Hanság, Örség 16.40 / Duna Tv Beavatás Czakó Gábor televíziós esszéje (2010) (10') A föltámadás és a tudomány 21.00 / PAX Egy betemetett zsinagóga Budán (ismeretterjesztõ film) (52')</p>	<p>10.00 / Duna Tv Az egyházi mûvészet kincsei – Barangolások Toscanában (olasz ismeretterjesztõ filmsorozat, 2003) (30') 1. rész: A firenzei Opera del Duomo Múzeum 16.50 / m1 Segítség, örököltém! (fekete-fehér, magyar romantikus vígjáték, 1937) (71') 16.55 / m2 Széchenyi napjai (magyar tévéfilmsorozat, 1985) (52') 6/1. rész 20.35 / TV2 Papák a partvonalon (amerikai családi vígjáték, 2005) (95') 21.05 / Duna Tv Lélek Boulevard (magyar szórakoztató mûsor, 2010) (26') Érdi Tamás zongoramûvész</p>	<p>8.10 / m1 Fõtér (50') 9.00 / M. Katolikus Rádió Törzsasztal. „Hit, remény, szeretet” – a magyar költészet évszázadai tükrében 10.45 / m1 Evangélikus ifjúsági mûsor 12.04 / Duna Tv Élõ egyház (26') 15.05 / Bartók rádió Jubilate Deo. Évszázadok egyházi muzsikája 17.10 / PAX Lélek és építész (portréfilmsorozat) Czigány Tamás, Nagy Tamás (38') 18.04 / Kossuth rádió Esti séta – riportok, beszélgetések, mûvek: a kultúra õsvényein – 17. budapesti nemzetközi könyvfesztivál 18.55 / m1 Magyarország választ 2010</p>

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusélet.hu

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519. Fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com).

Rovatvezetők: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétvégi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

vangelikus.hu

